د متلونو کِتاب

د حضرت سليمان متلونه

۱ (۱) د داؤد د زوئ د سليمان متلونه چې د بنی اِسرائيلو بادشاه وو. (۲) د دوئ مقصد دا دے چې خلقو ته د حِکمت او
تربيت په حقله تعليم ورکړی او چې هغوئ په عقلمندو خبرو پوهه شی. (۳) دا به تاسو ته تعليم درکړی چې څنګه به خپل
ژوند په صداقت، عدل او اِنصاف سره تېروئ. (۴) دا متلونه ساده خلق هوښياروی او ځوانانو له عقل او تميز ورکوی. (۵)
دا متلونه د هوښيارانو پوهه نوره هم زياتوی او د عالِم رهنمائی کوی، (۶) نو هغوئ به په متلونو او مِثالونو او د هوښيارانو په
خبرو او د هغوئ په معماګانو دواړو به پوهه شی.

د ځوانانو دپاره نصيحت

(۷) د مالِک خُدائ يره د عِلم شروع ده، خو کم عقل خلق د حِکمت او تربيت سپکاوے کوی. (۸) زما زويه، د خپل پلار
لارښودنو ته غوږ شه او د خپلې مور تعليم دې مهٔ هېروه. (۹) د هغوئ نصيحتونه به ستا د سر دپاره ښائسته سهره او ستا د
غاړې دپاره د عزت هار وی. (۱۰) زما زويه، کله چې ګناهګاران ستا د بې‌لارې کولو کوشش کوی، نو د هغوئ نه ځان ساته.
(۱۱) کهٔ چرې هغوئ ووائی، "راځه، چې يو ځائ شُو او د پټ ځائ نه ګزار وکړُو او قتل وکړُو. راځه چې په يو بې‌ګناه کس
باندې هسې د خوند دپاره غلې حمله وکړُو. (۱۲) راځه چې د قبر په شان هغوئ ژوندی تېر کړُو، د هغوئ په شان لکه څوک
چې د مرګ کندې ته کوزېږی. (۱۳) مونږ به هر قِسمه قيمتی څيزونه حاصل کړُو او د لوټ د مال نه به خپل کورونه ډک
کړُو. (۱۴) راځه مونږ سره ملګرے شه او مونږ چې څهٔ لوټ کړُو نو په هغې کښې به تا له هم برخه درکړُو." (۱۵) زما زويه،
د داسې خلقو سره مهٔ ځه، او د هغوئ په نقش قدم مهٔ ځه. (۱۶) ځکه چې هغوئ د بدکارئ طرف ته په منډه روان وی، او د
وينې تويولو په اړخ تېزئ سره روان وی. (۱۷) د يو مارغهٔ د سترګو د وړاندې جال خوروِل څومره بې‌فائدې دی. (۱۸) خو
دغه شان خلق د خپل ځان دپاره دام خوروی، داسې دام چې هغوئ به په خپله په کښې تباه شی. (۱۹) هم دغه به وی اَنجام
د هغه کسانو څوک چې د ناجائزه پېسو ګټلو لالچی وی نو په دې وجه به د خپل ژوند نه لاس ووينځی.

د حِکمت آواز

(۲۰) حِکمت په لارو کوڅو کښې په تېزه چغې وهی، او په چوکونو کښې په اوچت آواز نعرې وهی. (۲۱) د بازار په ګڼه کښې
هغه چغې وهی، او د ښار په دروازو کښې چرته چې خلق راغونډيږی هلته تقرير کوی، (۲۲) "جاهله خلقو، تاسو به تر کومې
پورې ساده ګان يئ؟ ترڅو پورې به تاسو مسخره کوونکی په خپلو مسخرو کښې خوشحاله يئ؟ ترڅو پورې به تاسو
بې‌وقوفان عِلم نه نفرت کوئ؟ (۲۳) راشئ او زما سختې خبرې واورئ. زهٔ به خپل زړهٔ نه تاسو خبر کړم او تاسو به هوښيار
کړم. (۲۴) ما تاسو ته څو ځله آوازونه وکړل خو تاسو رانهٔ غلئ. زهٔ تاسو له درغلم خو تاسو ما ته توجو رانهٔ کړه، (۲۵) تاسو
زما ټول نصيحتونه نظر انداز کړل او زما اصلاح کول مو رد کړل، (۲۶) خو چې کله تاسو په تکليف کښې پرېوځئ نو زهٔ به
په تاسو پورې ملنډې کوم، او زهٔ به تاسو پورې خندا کوم کله چې تاسو بدبختی راګېر کړی، (۲۷) کله چې بدبختی لکه د
طوفان درباندې راشی، او چې مصيبت لکه د سيلی په شان درباندې راشی او چې مصيبت او سختی په تاسو باندې غالبه
شی، (۲۸) نو بيا چې کله دوئ ما ته چغې وهی، خو زهٔ به دوئ له جواب نهٔ ورکوم. دوئ به ما هر چرته د زړهٔ نه ولټوی، خو

دوئ به ما پيدا نۀ کړی. (۲۹) ځکه چې دوئ د پوهې نه نفرت کولو او دوئ د مالِک خُدائ نه نۀ يرېدل خوښ کړل، (۳۰) دوئ
زما نصيحت رد کړو، کله چې مې اصلاح کوله نو دوئ ما ته هيڅ توجو رانۀ کړه. (۳۱) نو په دې وجه دوئ به د خپل چال
چلن ترخه مېوه وخوری او په خپلو منصوبو به ماړۀ شی. (۳۲) د ساده خلقو سرکشی به دوئ مړۀ کړی، کم عقلان د خپل
قناعت په وجه تباه کيږی. (۳۳) خو هر څوک چې ما ته غوږ نيسی نو هغه به په امن کښې اوسيږی، او د نقصان څۀ يره به
پرې نۀ وی.“

د حِکمت فائدې

۲ (۱) زما زويه، کۀ تۀ زما خبرې ومنې او زما حُکمونه په زړۀ کښې محفوظ کړې، (۲) او د عقل خبرو ته غوږ ونيسې او
خپل زړۀ د هوښيارتيا طرف ته مائل کړې، (۳) نو بيا د پوهې طلب کوه او د حِکمت دپاره په تېزه نعرې ووهه. (۴) تۀ د
دوئ داسې تلاش وکړه لکه د سپينو زرو چې کوې او يا يې داسې لټون وکړه لکه چې د پټې خزانې کوې. (۵) نو بيا به تۀ د
مالِک خُدائ په يره باندې پوهه شې او د خُدائ پاک عِلم به حاصل کړې. (۶) ځکه چې مالِک خُدائ عقل او حِکمت
ورکوی، او د هغۀ د خولې نه عِلم او پوهه راوځی. (۷) هغه د نېکو خلقو دپاره د عقلمندئ خزانې ساتی، هغه د هغه چا دپاره
ډال دے د چا کردار چې بېداغه وی. (۸) هغه د اِنصاف کوونکو د لارو ساتنه کوی او هغه د خپلو مقدسينو حفاظت کوی.
(۹) نو تۀ به په دې پوهه شې چې څۀ ښۀ او د اِنصاف او مناسب دی. او تۀ به د ژوند نېغه لار بيامومې. (۱۰) نو تۀ به عقلمند
شې او ستا عِلم او پوهه به ستا روح ته خوشحالی ورکړی. (۱۱) تميز به په تا نظر ساتی او پوهه به ستا حِفاظت کوی. (۱۲)
عقل به تا د بدکاره خلقو نه ساتی، او د هغوئ نه چې د چا خبرې چې غلطې دی، (۱۳) چا چې صحيح لاره پرېښې ده او په
تيارو کښې تلل کوی، (۱۴) څوک چې د خرابو کارونو په کولو خوشحاليږی او د بدعملو په شرارت خوشحالی کوی، (۱۵) او
دغه کسان په کږو وږو سر دی او د هغوئ چال چلن د ټګئ دے. (۱۶) نو هغه به تا د بدکارې ښځې نه وساتی، د هغې
زناکارې نه څوک چې په خوږو خبرو تا دوکه کول غواړی، (۱۷) چا چې خپل د ځوانئ د وخت خاوند پرېښے دے او خپل
لوظ يې هېر کړو کوم يې چې د خُدائ پاک په وړاندې کړے وو. (۱۸) د هغې کور ته تلل مرګ ته دعوت دے، او د هغې د
کور لار د قبر لار ده. (۱۹) څوک چې هغې له ورشی نو هغه بيا نۀ راواپس کيږی او هغه بيا هيڅکله د ژوند په لاره راتلے نۀ
شی. (۲۰) نو بيا تۀ د ښو خلقو په طريقو تلل کوه او د صادقانو په لارو کښې پاتې شه. (۲۱) نو نېکان به په مُلک کښې
اوسيږی، او بېداغه خلق به په کښې پاتې شی. (۲۲) خو بدعمله به د هغه مُلک نه وشړلے شی، او غداران به ترې د بېخ نه
وويستلے شی.

د عقل او حِکمت فائدې

۳ (۱) زما زويه، زما لاربشودنه مۀ هېروه، خو زما حُکمونه په خپل زړۀ کښې وساته. (۲) زما تعليم به ستا عمر سېوا کړی
او خوشحالی به درکړی. (۳) هيڅکله مينه او وفاداری د خپل ځان نه مۀ لرې کوه. دوئ د خپلې غاړې هار کړه او د خپل
زړۀ په تخته باندې يې وليکه. (۴) نو بيا به تۀ د انسانانو او د خُدائ پاک په نظر کښې محبوبيت او نېک نامی حاصله کړې.
(۵) په خپل ټول زړۀ سره په مالِک خُدائ باندې توکل کوه. او په خپله پوهه باندې تکيه مۀ کوه. (۶) چې تۀ هر کار کوې نو
په هغې کښې مالِک خُدائ ياد ساته، او هغه به تا ته صحيح لاره ښائی. (۷) په خپل عقل باندې مۀ مغروره کېږه، د مالِک
خُدائ نه يرېږه او بدعملی پرېږده. (۸) نو په دې به ستا بدن رغيږی او ستا هډُوکی به پرې تازه شی. (۹) په خپل مال دولت

سره د مالِک خُدائ عزت کوه، او د خپل ټول فصل په وړومبی مېوې سره. (۱۰) نو بیا به ستا ګودامونه ډک شی او د سر نه
به اوړی، او ستا د چاټۍ د خولې نه به نوی مے اوړی. (۱۱) زما زویه، د مالِک خُدائ اصلاح مهٔ رد کوه او کله چې هغه تا
تنبیه کوی په هغې باندې مهٔ خفه کېږه. (۱۲) ځکه چې مالِک خُدائ چې چا سره مینه کوی نو هم هغه تنبیه کوی لکه څنګه
چې یو پلار هم هغه زوئ تنبیه کوی کوم چې هغهٔ ته ګران وی. (۱۳) بختور دے هغه څوک چې حِکمت حاصل کړی، او هغه
څوک چې پوهه حاصله کړی. (۱۴) ځکه چې دا د سپینو زرو نه ډېر قیمتی دے او د دې ګټه د سرو زرو نه هم ډېره ښهٔ ده.
(۱۵) دا د قیمتی کاڼو نه هم ګران دے او ستا د خوښې یو څیز هم د دې برابر نهٔ دے. (۱۶) د عقل په ښی لاس کښې اوږد
ژوندون دے، او د هغهٔ په ګس لاس کښې عزت او دولت دے. (۱۷) د هغهٔ لارې برکتی دی، او د هغهٔ ټولې لارې پُراَمنه دی.
(۱۸) حِکمت د هغوئ دپاره د ژوند ونه ده څوک چې هغې ته غاړه ورکوی، بختور دی هغوئ څوک چې هغه راټینګوی. (۱۹)
مالِک خُدائ د خپل حِکمت په ذریعه د زمکې بنیاد کېښودلو، او د خپلې هوښیارتیا په ذریعه یې آسمانونه پېدا کړل. (۲۰) د
هغهٔ د حِکمت په وسیله د زمکې د لاندې نه چینې رواني شولې، او د وریځو نه پرخه په زمکه راووریدله. (۲۱) زما زویه، عدل
او تمیز په خپل ځان کښې پېدا کړه، او هغه د خپل نظر نه مهٔ لرې کوه. (۲۲) دوئ به ستا روح تازه ساتی، او دا به ستا په
غاړه د فضل هار وی. (۲۳) نو بیا به تهٔ په حِفاظت سره په خپله لار روان یې او ستا پښه به تیندک ونهٔ خوری. (۲۴) کله چې
تهٔ څملې، تهٔ به نهٔ یرېږې، او تهٔ به په خوږ خوب اوده کېږې. (۲۵) نو د ناګهانی افت نه به نهٔ یرېږې او نهٔ به د هغه تباهۍ نه
یرېږې کومه چې په بدعملو باندې راځی. (۲۶) نو مالِک خُدائ به ستا ډاډ وی، او هغه به ستا پښې په دام کښې د ګېرولو نه
وساتی. (۲۷) څوک چې حاجتمند وی د هغوئ سره ښېګړه مهٔ پرېږده، کهٔ چرې دا کار ستا وس کښې وی، (۲۸) کهٔ چرې تهٔ
اوس د خپل ګاونډی سره مدد کولے شې، نو ورته مهٔ وایه چې، "سبا راشه چې مدد دې وکړم." (۲۹) د خپل ګاونډی خلاف
هغهٔ ته د نقصان ورکولو منصوبه مهٔ جوړوه، څوک چې ستا په خوا کښې اوسېږی او په تا باور کوی. (۳۰) په یو کس باندې
هیڅ بې‌هیڅه اِلزام مهٔ لګوه ترڅو چې هغهٔ تا ته نقصان نهٔ وی درسولے. (۳۱) د ظالم سره سیالی مهٔ کوه او مهٔ د هغهٔ په نقش
قدم عمل کوه، (۳۲) ځکه چې مالِک خُدائ د هغوئ نه نفرت کوی څوک چې بدکاره وی، خو هغه د نېکانو سره دوستانه
تعلق ساتی. (۳۳) د بدعمله په کور مالِک خُدائ لعنت ورَوی، خو هغه د صادق په کور باندې برکت ورَوی. (۳۴) هغه د
مغروره مسخره کوونکو پورې مسخرې کوی، خو په عاجز خویه باندې خپل فضل کوی. (۳۵) هوښیار عزت په میراث کښې
ګټی، خو کم عقل خپل شرم زیاتوی.

د پلار نصیحت

۴ (۱) زما زامنو د خپل پلار هدایت ته غوږ ونیسئ. او هغې ته توجو ورکړئ او پوهه حاصله کړئ. (۲) ځکه چې زهٔ تاسو
ته ښهٔ تعلیم درښایم، نو زما تعلیمات مهٔ هېروئ. (۳) هر کله چې زهٔ د خپل پلار په کور کښې هلک وم، او د خپلې مور ایک
یو نیازبین زوئ وم، (۴) هغهٔ ما ته تعلیم راکړو او وې وئیل، "په خپل ټول زړهٔ سره زما نصیحت راټینګ کړه، زما په
حُکمونو عمل کوه نو ستا ژوند به په خیر تیر شی. (۵) حِکمت حاصل کړه، او پوهه حاصله کړه، زما خبرې مهٔ هېروه او
مهٔ د هغې نه مخ اړوه. (۶) عقل ته مهٔ شاه کوه، ځکه چې هغه به ستا حفاظت وکړی، د هغهٔ سره مینه کوه نو هغه به په تا
باندې نظر ساتی. (۷) حِکمت حاصلول د ټولو نه اهم کار دے، د نورو څیزونو د حاصلولو سره سره پوهه هم حاصله کړه.
(۸) د حِکمت عزت کوه او دا به تا لوئ کړی. دې ته غاړه ورکړه نو دا به تا عزتمند کړی. (۹) دا به ستا سر د فضل
سهرې سره ښائسته کړی او د شان او شوکت تاج به در په سر کړی." (۱۰) زما زویه، ما ته غوږ شه. زهٔ چې درته څهٔ وایم
هغه کوه، نو په دې کولو سره به ستا عمر اوږد شی. (۱۱) ما درته د عقل او حِکمت لاربنودنه وکړه او په نېغه لار مې روان
کړې. (۱۲) کله چې تهٔ ګرځې نو ستا پښې به هیڅ څیز نهٔ منع کوی، او کله چې تهٔ منډه وهې نو تیندک به نهٔ خورې. (۱۳) زما

نصیحتونه راټینګ کړه او دا مهٔ پرېږده چې ستا نه لاړ شی. د هغوئ ښهٔ حفاظت وکړه ځکه چې دا ستا ژوندون دے. ۱۴ د
شریرانو په لار کښې خپل قدم مهٔ ږده او مهٔ د بدکارانو په لار تلل کوه. ۱۵ د هغوئ د لارو نه ځان وساته، د هغوئ په لار مهٔ
ځه، د هغوئ د لارو نه راوګرځه او په خپله لار روان اوسه. ۱۶ ترڅو پورې چې دوئ غلط کار نهٔ وی کړے تر هغې خوب
نهٔ ورځی، ترڅو پورې چې دوئ چا ته تیندک نهٔ وی ورکړے نو دوئ تر هغې پورې آرام نهٔ کوی. ۱۷ هغوئ د شرارت روټۍ
خوری او د فساد نه ډک مے څښی. ۱۸ د صادقانو لار د سحر د رڼا په شان ده، تر هغې ځلیږی او لا نوره هم زیاتیږی
ترڅو چې د ورځې رڼا نهٔ وی راښکاره شوی. ۱۹ خو د بدکارانو لار لکه د تورې تیارې په شان ده، دوئ په دې نهٔ پوهیږی
چې په څهٔ باندې یې تیندک وخوړلو. ۲۰ زما زویه، زهٔ چې درته څهٔ وایم هغې ته توجو ورکړه، او په غور سره زما خبرې
واوره. ۲۱ دا د خپل نظر نه مهٔ ویاسه او په خپل زړهٔ کښې یې دننه وساته. ۲۲ نو دا به هغوئ له ژوند ورکړی چې څوک
یې پیدا کوی، او د هغوئ ټول وجود له به صحت ورکړی. ۲۳ د هر څهٔ نه اول د خپل زړهٔ خیال ساته، ځکه چې دا د ژوند
د هدایت سرچینه ده. ۲۴ د خپلې خولې نه ټګی لرې کړه، او دوکه مارې خبرې د خپلو شونډو نه لرې کړه. ۲۵ په غور
سره مخامخ نېغ ګوره، او خپل نظر نېغ وساته. ۲۶ او د خپلو قدمونو دپاره لاره هواره کړه، نو بیا به ستا ټوله لار مضبوطه
وی. ۲۷ ښې او ګس طرف ته مهٔ تاوېږه، او خپلې پښې د شرارت نه وساته.

د زنا نه ځان ساتل

۵ ۱ زما زویه، زما پوهې ته توجو ورکړه، او زما د حِکمت خبرو ته ښهٔ غوږ ونیسه. ۲ نو بیا به تهٔ تمیز حاصل کړې،
او ستا شونډې به عِلم او حِکمت محفوظوی. ۳ ځکه چې د زناکارې ښځې د شونډو نه شات راڅاڅی. او د هغې خبرې د
تېلو نه زیاتې نرمې دی، ۴ خو په آخر کښې هغه د ګنډیر په شان ترخه، او د دوه مخیزې تُورې په شان تیره ده. ۵ د هغې
پښې د مرګ په طرف روانې دی، او د هغې قدمونه سیدها د قبر طرف ته لاربشودنه کوی. ۶ هغه د ژوند د لارې په حقله
سوچ نهٔ کوی، د هغې لارې کږې وږې دی، خو هغه پرې نهٔ پوهیږی. ۷ نو بیا اوس زما زویه، ما ته غوږ ونیسه. او زهٔ چې
درته څهٔ وایم نو د هغې نه مهٔ اوړه. ۸ د داسې ښځې نه ځان لرې ساته. او چې د هغې د کور دروازې ته هم ورنزدې نهٔ شې
۹ هسې نه چې خپل عزت نورو ته ورکړې او بې‌عزته شې. او د خپل ژوند واګې د ظالمانو رحم و کرم ته وسپارې، ۱۰
هسې نه چې پردی ستا په مال مزې وکړی، او ستا د ژوند محنت د بل چا کور مالا مال کړی. ۱۱ او د خپل عمر په آخر
کښې به تهٔ زېبرګی او فریادونه کوې، هرکله چې ستا غوښې او بدن خوړین شی، ۱۲ نو تهٔ به ووائې، ”ما د اصلاح نه
څومره نفرت کولو. او څومره به زما زړهٔ اصلاح کول رټل، ۱۳ ما به د خپلو اُستاذانو تابعداری نهٔ کوله، او نهٔ به مې خپلو
لاربشودونکو ته غوږ نیولو. ۱۴ نو زهٔ د تباهی په غاړه ولاړ یم، او په ډېرو خلقو کښې وشرمېدم.“ ۱۵ د خپلې ذخیرې اوبهٔ
څښه، او صرف د خپلې ښځې سره کوروالے کوه لکه څنګه چې د خپل کوهی نه روانې اوبهٔ څښې. ۱۶ دا مناسب ده چې
ستا چینې په کوڅو کښې، او ستا د اوبو لختی په چوکونو کښې وبهیږی؟ ۱۷ نو دا دې یواځې ستا وی، کله دې هم د پردو
سره شریک نهٔ شی. ۱۸ ستا چینې دې برکتی شی، د خپلې ښځې سره خوشحاله اوسه چې ستا په ځوانۍ کښې ورسره
وادهٔ شوے وو، ۱۹ چې هغه د یوې ښُکلې مینه ناکې او مهربانه هوسۍ په شان ده نو د هغې د بدن ښُکلا دې تا معمور
کړی، او تهٔ دې هر وخت د هغې د مینې غلام یې. ۲۰ زما زویه نو تهٔ دې ولې د یوې زناکارې ښځې په مینه کښې راګېر یې؟
او تهٔ ولې د بل سړی د ښځې سره یو ځائ کېږې او غاړه غتۍ کېږې؟ ۲۱ نو د انسان په ټولو لارو د مالِک خُدائ نظر دے،
او هغه په خپله د هغهٔ د ټولو لارو څارنه کوی. ۲۲ د شریر شرارت هم د هغهٔ دپاره دام دے. او د هغهٔ د ګناه رسۍ هغه
کلک رانیسی. ۲۳ هغه به د خپل تربیت د کموالی په وجه مړ شی، او د خپل کم عقلتوب په سبب بې‌لارې شوے دے.

د بل چا د قرض ضمانت مهٔ کوه

۶ ۱ زما زویه، کهٔ چرې تا د خپل ګاونډی دپاره په ضمانت کښې خهٔ ایښی وی، او یا تا د بل چا د قرض د ورکولو
وعده کړې وی، ۲ کهٔ تهٔ چرې د خپلو خبرو په وجه په لټ کښې راګېر شوے یې، او په دام کښې د خپلې خولې د لاسه
راګېر شوے یې، ۳ نو بیا زما زویه، په دې کولو سره تهٔ د خپل ګاونډی په لاسونو کښې پرېوتې، نو د هغهٔ د دام نه د
خلاصېدو دپاره، هغهٔ له ورشه او خپل ځان کمزورے کړه او هغهٔ ته مِنت زاری وکړه چې هغه تا د دې ذمه وارۍ نه آزاد
کړی. ۴ زر ورشه مهٔ اودهٔ کېږه او خپلې سترګې مرغۍ مرغۍ کېدو ته مهٔ پرېږده. ۵ نو خپل ځان لکه د هوسۍ په شان
د ښکاری نه او لکه د مارغهٔ په شان خپل ځان د ښکاری د جال نه آزاد کړه. ۶ ناراسته خلقو مېږو ته وګورئ، او د هغوئ
په چال چلن باندې غور وکړئ او هوښیار شئ. ۷ دوئ نهٔ مشر لری، او نهٔ څوک آفسر او نهٔ حکمران لری، ۸ خو دوئ
په اوړی کښې خپل خوراک راټولوی، او خپل ځان دپاره خوراک په لو کښې راجمع کوی. ۹ خو تهٔ ناراسته سړیه ترڅو
پورې به پروت یې؟ او تهٔ به کله د خوب نه راپاڅې؟ ۱۰ تهٔ وائې، "لږ وخت دپاره به اودهٔ شم، او سترګې به پټې کړم، لږ به
خپل لاسونه راغونډ کړم او آرام به وکړم." ۱۱ نو بیا به غریبی او نیستی د وسله بند ډاکو په شان په تا باندې حمله وکړی.
۱۲ بدمعاشان او کمینه خلق، ټوله ورځ تش دروغ وائی. ۱۳ هغوئ سترګې وهی او ستا د دوکه کولو دپاره په پښو او ګوتو
اِشارې کوی، ۱۴ د هغوئ کاږهٔ زړونه خرابې منصوبې جوړوی، نو دغه شان هغوئ تل په هر ځائ کښې سرخوږے پیدا
کوی. ۱۵ نو په هم دې وجه په داسې کس باندې ناګهانی افت راځی، او ناګهانه به هغه ټوټې ټوټې شی او بیا به د جوړېدو نهٔ
وی. ۱۶ شپږ خیزونه دی چې مالِک خُدائ ترې نه نفرت کوی بلکې اووهٔ خیزونه دی چې مالِک خُدائ هغه نهٔ شی برداشت
کولے، ۱۷ مغروره سترګې، دروغژنه ژبه، هغه لاسونه چې بې‌ګناه وینه تویوی، ۱۸ هغه زړهٔ چې بدې منصوبې جوړوی،
هغه پښې چې د شرارت طرف ته منډې وهی، ۱۹ دروغژن ګواه څوک چې دروغ وائی، او هغه کس چې د خاندان په مینځ
کښې سرخوږے پیدا کوی.

د زنا خِلاف خبردارے

۲۰ زما زویه، د پلار په حُکمونو عمل کوه، او د خپلې مور لاربښودنه مهٔ هېروه. ۲۱ د هغوئ خبرې تل دپاره په خپل زړهٔ
کښې یادې ساته، او د هار په شان یې په خپله غاړه کښې ګرځوه. ۲۲ هرکله چې تهٔ روان یې نو هغه به ستا رهنمائی کوی،
او کله چې اودهٔ یې نو هغه به ستا حفاظت کوی، هرکله چې راویښ شې، نو هغه به درته مشوره درکوی. ۲۳ نو د هغوئ
حُکمونه ډیوه ده او د هغوئ هدایت رڼا ده، او د هغوئ اصلاح د ژوندون لار ده. ۲۴ دا به تا د بدکاره ښځو نه ساتی، او د
زناکارو ښځو د نرمو خبرو نه به دې ساتی. ۲۵ د هغوئ په ښائست خپل زړهٔ مهٔ بائیله، او نهٔ چې د هغې سترګې وهل تا
راګېر کړی. ۲۶ یوه کنجره تهٔ د یوې روټۍ په قیمت اخستے شی، خو د بل سړی د ښځې سره زنا به ستا د ژوند په قیمت
وی. ۲۷ څوک په خپله جولۍ کښې بل شوے اور د کپړو سوزېدلو نه بغېر اوچتولے شی څهٔ؟ ۲۸ څوک په ګرمو سکروټو
باندې بغېر د پښو پولۍ کېدو او سوزېدو نه ګرځېدلے شی څهٔ؟ ۲۹ نو دا کس هم د هغه چا په شان دے څوک چې د بل چا
د ښځې سره ځملی، څوک هم چې د هغې سره زنا کوی نو د سزا نه به خلاص نهٔ شی. ۳۰ خلق هغه غل ته سپک نهٔ ګوری
څوک چې د خپلې لوږې د ختمېدو دپاره غلا کوی، ۳۱ خو کهٔ هغه ګېر شی، نو هغه به اووهٔ چنده ورکوی، کهٔ څهٔ هم د
هغهٔ د کور په ټول سامان یې قیمت پوره کېږی. ۳۲ خو کهٔ یو سړے زنا کوی نو هغه بې‌حده کم عقل دے، ځکه چې هغه
خپل ځان تباه کوی. ۳۳ هغه به وهل وخوری او بې‌عزته به شی، او دا شرم به هیڅکله د هغهٔ نه اخوا نهٔ شی. ۳۴ نو غېرت
به یې د خاوند قهر راوپاروی او په بې‌رحمۍ سره به خپله بدله اخلی. ۳۵ هغه به د دې په بدل کښې معاوضه نهٔ قبلوی او

هغه به رشوت هم رد کړی که څومره ډېر هم وی.

د بدکارو ښځو په حقله خبردارے

۷ ۱ زما زویه، زما خبرې ځان سره وساته او زما احکام خپل ځان سره حفظ کړه. ۲ زما په حُکمونو عمل کوه، نو
تهٔ به ژوندے پاتې شې. زما د تعلیماتو داسې حفاظت وکړه لکه څنګه چې د سترګې د ګاتې کوې. ۳ هغه د خپلو ګوتو
سره ونښلوه او د خپل زړهٔ په تخته یې ولیکه. ۴ حِکمت ته ووایه چې، ”تهٔ زما خور یې،“ او پوهې ته خپل نزدې رشته‌دار
ووایه. ۵ دوئ به تا د زناکارې ښځې سره د تعلق نه وساتی، او هم به دې دوئ د زناکارې ښځې د دوکه کوونکو خبرو نه
وساتی. ۶ یو ځل ما د خپل کور د کړکۍ د جالۍ نه بهر وکتل، ۷ نو ما څهٔ ساده ځوانان وکتل، نو د دوئ په مینځ کښې
مې یو کم عقل ځوان د نظر لاندې راغلے. ۸ نو هغه د هغې د کور سره په نزدې کوڅه کښې روان وو، کومه لار چې د هغې
کور ته تلې وه، ۹ د ماښام په وخت کښې، تیارهٔ خوره شوه او شپه شروع شوه. ۱۰ نو بیا یوه ښځه بهر راغله چې د هغهٔ
سره مِلاو شی. هغې د کنجرتوب جامې اغوستې وې، او په غلط خیال سره چې هغه دوکه کړی. ۱۱ هغه بې‌شرمه او بې‌حیا
ښځه وه چې ټوله ورځ هواګیره ګرځېدله. ۱۲ هغه تل په کوڅو، او په چوکونو کښې ګرځی، او د ښار په هر ګوټ کښې
ولاړه وی. ۱۳ هغې هغهٔ له غاړه ورکړه او ښُکل یې کړو، او په خپلو بې‌شرمو سترګو سره یې هغهٔ ته ووئیل، ۱۴ ”نن ما
کړه د قربانۍ غوښه ده او ما خپل نذر پوره کړو. ۱۵ نو زهٔ بهر راووتلم چې تا سره مِلاو شم، ما ستا لټون کولو او تهٔ راته
مِلاو شوې. ۱۶ ما په خپل کټ باندې د مِصر رنګارنګ د لټې څادرونه اچولی دی. ۱۷ ما په خپل کټ باندې د مُر چېړ،
عُود او دارچینۍ خوشبو لګولې ده. ۱۸ راځه چې تر سحره پورې په مینه کښې ډُوب شُو. او د یو بل د مینې نه خوند واخلو.
۱۹ ځکه چې زما خاوند په کور کښې نشته. هغه په لرې سفر باندې تلے دے. ۲۰ هغهٔ خپل جیب د پېسو نه ډک کړے
دے، او د دې میاشتې تر آخره به واپس نهٔ راځی.“ ۲۱ نو په نرمو خبرو سره یې هغه غلط کړو، او د هغې پستو خبرو
وغلولو. ۲۲ نو هغه سمدستی هغې پسې د یو داسې غوَیی په شان روان شو لکه چې حلالېدو له روان وی، لکه چې هوسۍ په
دام کښې ونښلی ۲۳ ترڅو چې یو غشے د هغهٔ زړهٔ غوڅ کړی. هغه د یو داسې مارغهٔ په شان وو چې د دام طرف ته منډې
وهی، هغهٔ ته پته نهٔ وی چې هغه به د ژوند نه لاس ووینځی. ۲۴ نو بیا زما زامنو، ما ته غوږ ونیسئ، زهٔ چې درته څهٔ وایم نو
هغې ته توجو وکړئ. ۲۵ خپل زړهٔ ته اجازت مهٔ ورکوه چې د داسې ښځې طرف ته مائل شی، او یا د هغې په غلطو لارو
روان شی. ۲۶ هغه د ډېرو کسانو د تباهۍ سبب شوې ده او د بې‌شمېره کسانو د مرګ سبب شوې ده. ۲۷ د هغې کور د
قبر طرف ته لار ده، او دا د مرګ دالان ته لاربښودنه کول دی.

د پوهې آواز

۸ ۱ غوږ شئ. ولې پوهه آوازونه نهٔ کوی څهٔ؟ پوهې خپل آواز نهٔ دے پورته کړے څهٔ؟ ۲ هغه په اوچتو ځایونو د لارې
په خوا کښې، او چرته چې لارې په خپلو کښې ملاوېږی ولاړه وی. ۳ هغه ښار ته د ننوتو او راوتو دروازو په خوا کښې
ولاړه وی او په زوره چغې وهی، ۴ ”اے خلقو زهٔ تاسو ټولو ته آواز کوم، او په زمکه باندې ټولو انسانانو ته آواز کوم. ۵
اے ساده خلقو، احتیاط زده کړئ، اے بې‌وقوفو. عقل حاصل کړئ. ۶ غوږ شئ. ما سره ستاسو دپاره اعلیٰ خبرې دی،
او زهٔ چې شونډې پرانیزم نو هغه څهٔ وایم څهٔ چې صحیح وی. ۷ زما خولهٔ هغه څهٔ وائی څهٔ چې رښتیا وی، ځکه چې
زما شونډې د دروغو نه نفرت کوی. ۸ زما د خولې ټولې خبرې صحیح دی، یو خبره یې هم کږه یا د دوکې نهٔ ده. ۹

هوښيار په دې پوهيږي چې زما ټولې خبرې ټيک دی، چا سره چې عِلم وی هغۀ ته پته وی چې دا صحيح دی. (۱۰) د سپينو
زرو په ځائ زما لاربښودنې غوره کړئ، او د خالص سرو زرو نه عِلم خوښ کړئ. (۱۱) ځکه چې حِکمت د قيمتی کاڼو نه هم
ګران دے، او ستا د خوښې يو څيز هم د دې برابر نۀ دے. (۱۲) زۀ حِکمت د پوهې سره يو ځائ اوسيږم، او ما سره عِلم او
تميز شته. (۱۳) د مالِک خُدائ نه ويريدل دا دی چې د بدئ نه نفرت وکړئ، زۀ د غرور، کبر او غلط چال چلن او بدو خبرو
نه نفرت کوم. (۱۴) ښې مشورې او تميز ورکول زما کار دے، زۀ پوهه او طاقت لرم. (۱۵) زما په وجه بادشاهان حکومت
کوی او حکمرانان منصفانه قانون جوړوی. (۱۶) زما په وجه شهزادګان حکومت کوی، او ټول صادق حکمرانان څوک چې
په زمکه حکومت کوی. (۱۷) زۀ د هغه چا سره مينه کوم څوک چې ما سره مينه کوی، او څوک چې زما لټون کوی نو ما
بياموِمی. (۱۸) ما سره مال او عزت دے، تر ډېر وخته دولت او صداقت دے. (۱۹) زما ميوه د سوچه سرو زرو نه ښۀ ده،
او زما پېداوار د خالصو سپينو زرو نه بهتر دے. (۲۰) زۀ د صداقت په لاره روان يم، او د اِنصاف په لارو عمل کوم، (۲۱)
څوک چې ما سره مينه کوی په ميراث کښې ورته دولت ورکوم، او د هغوئ خزانې به ډکې کړم. (۲۲) مالِک خُدائ د هر څۀ
نه وړاندې چې نور څۀ پېدا کړی، د ټولو نه اول يې زۀ پېدا کړم. (۲۳) زۀ يې د ازل نه مقرر کړے وم، د دې نه مخکښې چې
دُنيا لا پېدا شوې هم نۀ وه. (۲۴) کله چې لا سمندر نۀ وو زۀ پېدا شوے وم، کله چې لا د چينو اوبۀ نۀ وې روانې شوې. (۲۵)
مخکښې د دې نه چې لا غرونه او غونډئ په خپل ځائ نۀ وُو ولاړ زۀ پېدا شوے وم، (۲۶) د هغې نه وړاندې چې لا خُدائ
پاک زمکه او د هغې پټی او لا نۀ يې د دُنيا خاوره پېدا کړې وه چې زۀ پېدا وم. (۲۷) زۀ هلته وم هر کله چې هغۀ آسمان په
خپل ځائ ودرولو، او کله چې يې د سمندر په مخ د فضا لهرونه خوارۀ کړل، (۲۸) کله چې هغۀ بره وريځ مقرر کړه او کله
چې د سمندر د ډکولو دپاره چينې جوړې کړې، (۲۹) او کله چې هغۀ سمندر ته حد مقرر کړو، ترڅو چې اوبۀ د هغۀ د حُکم
نه يو قدم هم زيات وانۀ خلی، او کله چې هغۀ د زمکې بنيادونه کېښودل نو زۀ هلته وم. (۳۰) زۀ د هغۀ په څنګ کښې وم
څوک چې د ټولو نه ښۀ ګلکار دے، زۀ هره ورځ د هغۀ د خوشحالئ سبب وم، او ما تل د هغۀ په حضور کښې خوشحالی
کوله، (۳۱) زۀ د هغۀ په ټوله دُنيا کښې ډېره خوشحاله وم، او د انسانانو نه مې خوشحالی حاصلوله. (۳۲) نو اوس اے زما
زامنو، ما ته غوږ ونيسئ، مبارک دی هغوئ څوک چې زما په لارو عمل کوی. (۳۳) زما تعليماتو ته غوږ شئ او هوښيار شئ،
دا مۀ نظر انداز کوئ. (۳۴) مبارک دے هغه څوک چې ما ته غوږ نيسی، چې روزانه زما په دروازه کښې ولاړ وی، او زما په
دروازه کښې انتظار کوی. (۳۵) ځکه چې څوک ما وموِمی نو هغه ژوند موِمی، او د مالِک خُدائ رضا حاصلوی. (۳۶) خو
څوک چې ما نۀ حاصلوی خپل ځان ته نقصان ورکوی، هر څوک چې زما نه نفرت کوی نو هغه د مرګ سره مينه کوی.“

د کم عقلو دپاره د پوهې دعوت

۹ (۱) پوهې خپل کور جوړ کړے دے، او خپل ځان دپاره يې اووۀ ستنې تراشلې دی. (۲) هغې خپله غوښه تياره کړې ده
او مے يې يو ځائ کړی دی، او دسترخوان يې هم خور کړے دے. (۳) هغې خپله وينځه ورولېږله او هغه د ښار د اوچتو
ځايونو نه آوازونه کوی. (۴) ”څوک چې ساده ګان وی هغوئ ټول دې دلته راشی.“ او هغه هغوئ ته وينا کوی څوک چې
ناپوهه وی، (۵) ”راشئ، زما خوراک وخورئ او هغه مے وڅښئ کوم چې ما ګډ کړی دی. (۶) خپله ساده لار پرېږدئ نو
تاسو به ژوندی پاتې شئ، او د پوهې په لار تلل وکړئ.“ (۷) هر څوک چې د مسخره کوونکی اصلاح کوی نو د خپلې
بې‌عزتئ دعوت ورکوی، هر څوک چې د شرير د شرارت نه ممانعت کوی، نو خپل ځان به سپک کړی. (۸) نو تۀ کله هم د
مسخره کوونکی رټنه مۀ کوه هغه به ستا نه نفرت کوی، هوښيار ته تنبيه ورکړه هغه به تا سره مينه کوی. (۹) هوښيار ته
لاربښودنه وکړه نو هغه به نور هم هوښيار شی، صادق ته تعليم ورکړه نو هغه به د دې نه نور تعليم هم زده کړی. (۱۰) د مالِک

خُدائ یره د حِکمت شروع ده، د مقدس ذات پېژندګلو د پوهې اصلیت دے. ۱۱ نو زما په وجه به ستا د ژوند ورځې ډېرې
شی، او ستا د عمر سره به نور کلونه سېوا شی. ۱۲ کۀ چرې تۀ حِکمت لرې نو هغه به تا له فائده درکړی، او کۀ تۀ مسخره
کوونکے یې نو صرف تا ته به د هغې نقصان مِلاو شی. ۱۳ کم عقله ښځه سرتېزه وی، هغه بېادبه او بېعلمه وی. ۱۴ د
هغې کور د ښار په لوړ ځائ کښې دے. د دروازې سره ناسته وی، ۱۵ او څوک چې په خپله لاره سیدها تېرېږی نو هغوئ
ته آوازونه ورکوی. ۱۶ "اے ساده خلقو ټول دلته راشئ." هغه ټولو ناپوهو ته وینا کوی، ۱۷ "د غلا اوبۀ خوږې وی، هغه
روټئ چې په پټه خوړلے شی خوندوره وی." ۱۸ خو دوئ لږ هم په دې نۀ پوهېږی چې د هغې ښځې په کور کښې صرف
مرګ دے، څوک هم چې د هغې په کور کښې مېلمانۀ شوی دی نو هغوئ اوس د تورو خاورو لاندې دی.

د حضرت سلیمان متلونه

۱۰ ۱ دا د سلیمان متلونه دی، یو هوښیار زوئ خپل پلار له خوشحالی ورکوی، خو کم عقل زوئ خپلې مور له غم
ورکوی. ۲ د حرام مال دولت هیڅ اهمیت نشته، خو صداقت د مرګ نه خلاصون ورکوی. ۳ مالِک خُدائ صادق
اوږی کېدو ته نۀ پرېږدی، خو د بدکارانو ارمان رد کوی. ۴ ناراسته لاسونه یو انسان غریبوی، خو محنتی لاسونه انسان
مالداره کوی. ۵ څوک چې په ګرمۍ کښې فصل راټولوی هغه هوښیار زوئ دے، خو هغه زوئ څوک چې د لو په وخت
کښې خوب کوی د شرم باعث دے. ۶ برکت د صادق د سر تاج دے، خو بدعمله په خپلو چالاکه خبرو سره خپل
شرارت پټوی. ۷ د نېکانو یادول د برکت سبب ګرځی، خو د بد کاره نوم به فنا شی. ۸ هوښیاران په نصیحت
خوشحالېږی، خو بېوقوفه کړتن به تباه شی. ۹ نېک انسان به په امن کښې ګرځی، خو هغه څوک چې کږې لارې
اختیاروی، د هغۀ کارونو نه به خلق خبر شی. ۱۰ هغه څوک چې په ټګۍ سره سترګې وهی نو د تکلیف باعث کېږی، او په
بېفکره خبرو سره به کم عقل تباه شی. ۱۱ د صادق خولۀ د ژوند چینه ده، خو بدعمله په خپلو چالاکه خبرو سره خپل
شرارت پټوی. ۱۲ نفرت شر جوړوی، خو مینه په ټولو بدو پرده اچوی. ۱۳ د هوښیار په شونډو کښې پوهه موندلے
کېږی، خو د ناپوهه دپاره چوکه وی. ۱۴ هوښیاران خپل عِلم ذخیره کوی، خو د کم عقل فضول خبرې تباهۍ ته دعوت
ورکوی. ۱۵ د مالداره مال دولت د هغۀ دپاره قلعه ده، خو غربت د غریب دپاره تباهی ده. ۱۶ د صادق ګټه هغۀ له ژوند
ورکوی، خو د بدکاره ګټه هغه د ګناه طرف ته بوځی. ۱۷ هغه څوک چې اصلاح قبلوی د ژوند په لاره ځی، خو هر هغه
څوک چې اصلاح کول نۀ منی نو خپل ځان بېلارې کوی. ۱۸ هغه څوک چې خپل نفرت پټوی نو هغه دروغژن دے. څوک
چې د نورو غیبت کوی هغه کم عقل دے. ۱۹ هرکله چې خبرې ډېرې وی نو هلته ګناه هم موجوده وی، خو څوک چې
خپله ژبه قابو ساتی هوښیار دے. ۲۰ د صادق ژبه خالص سپین زر وی، خو د بدکاره زړۀ بېاهمیته وی. ۲۱ د صادق د
خولې کلام ډېرو خلقو له فائده ورکوی، خو کم عقل د ناپوهۍ په وجه مړ شی. ۲۲ د مالِک خُدائ برکت انسان مالداره
کوی، او په کښې هیڅ قسم غم نۀ سېوا کوی. ۲۳ کم عقل د غلط کار نه خوند اخلی، خو هوښیار سړے د حِکمت نه خوند
اخلی. ۲۴ د کوم شی نه چې بدکاره یرېږی نو هم هغه به یې راګېر کړی، خو صادق چې د کوم شی خواهش وکړی هغه به
ورله ورکړے شی. ۲۵ هرکله چې طوفان راشی نو بدکاره جارُو کړی، خو صادق به د تل دپاره قائم وی. ۲۶ لکه څنګه
چې سرکه غاښونه برېښوی او لوګے سترګې ترخوی، نو دغه شان ناراسته د خپل مالِک دپاره دے. ۲۷ د مالِک خُدائ یره
عمر اوږدوی، خو د شریر عمر به لنډ وی. ۲۸ د صادق اُمید خوشحالی ده، خو د بدکاره طمع به پوره نۀ شی. ۲۹ د
مالِک خُدائ لارې د صادقانو پناه ګاه وی، خو د هغه خلقو دپاره تباهی وی څوک چې بدکارونه کوی. ۳۰ صادق به کله
هم د بېخ نه ختم نۀ شی، خو بدکاره به په زمکه پاتې نۀ شی. ۳۱ د صادق د خولې نه د عقل او حِکمت خبرې راوځی، خو

کږه ژبه به پرې کړے شی. (۳۲) د صادق شونډې په دې پوهيږى چې کومه خبره د منلو او په ځائ ده، خو د بدکاره د خولې
نه صرف غلطې خبرې راوځی.

۱۱ (۱) مالِک خُدائ د تلې د غلط استعمال نه نفرت کوی، خو هغه په صحيح ناپ تول خوشحاليږی. (۲) کله چې په
انسان کښې غرور راشی نو په هغهٔ رسوائى راشی، خو د عاجزئ سره حِکمت راځی. (۳) د صادقانو ايماندارى د هغوئ
لارښودنه کوی، خو بې‌ايمانه په خپلې بې‌ايمانئ تباه دی. (۴) د عدالت په ورځ به مال دولت په کار نهٔ راځی، خو صداقت به
ستاسو ژوند بچ کړی. (۵) د صادقانو صداقت د هغوئ لار سموی، خو بدعمله به د خپلې بدعملئ لاندې راګير شی. (۶) د
صادقانو صداقت هغوئ بچ کوی، خو بې‌ايمانه خپل لالچ کښې ګير شی. (۷) کله چې يو بدعمله مری، د هغهٔ اُميد ختم شی.
هر څومره اُميدونه چې هغه د خپل مال د طاقت نه لرى هغه پناه شی. (۸) صادق سړے د تکليفونو نه خلاص وی، او دا
تکليفونه د هغوئ په ځائ په بدعمله خلقو باندې راځی. (۹) په خپلو خبرو سره کافر خپل ګاونډيان تباه کوی، خو صادق به
د خپل عِلم په ذريعه بچ شی. (۱۰) کله چې صادقان برکتى شی نو ټول ښار په هغوئ خوشحالى کوی، او کله چې بدعمله
هلاک شی نو د خوشحالئ چغې راوچتې شی. (۱۱) د صادقانو د برکت په وجه ښار آباديږی، خو د بدعمله په خبرو هغه تباه
کيږی. (۱۲) هغه څوک چې کم عقل وی نو خپل ګاونډى ته سپک ګوری، خو هوښيار او پوهه سړے خپله ژبه قابو کښې
ساتی. (۱۳) غيبت کوونکے د نورو راز خوروی، خو قابل اعتماد کس راز پټ ساتی. (۱۴) خو بغير د رهنمائ نه په يو قوم
باندې زوال راځی، خو ډېر مشوره ورکوونکی کاميابى يقينى کوی. (۱۵) کهٔ چرې څوک د يو ناپېژندګلو کس ضمانت وکړی
نو په يقين سره به دا کس تاوانى شی، او کهٔ څوک چا ته د ضمانت لاس ورنهٔ کړی نو هغه به بچ پاتې شی. (۱۶) يوه رحمدله
ښځه عزت او احترام ګټی، خو بې‌رحمه سړی مال دولت ګټی. (۱۷) يو رحمدله کس خپل ځان ته فائده ورکوی، خو ظالم
سړے خپل ځان په تکليفونو کښې راګيروی. (۱۸) بدکاره سړے په دوکه مال ګټی، خو هغوئ څوک چې د صداقت کرونده
کوی نو حقيقى اجر به ومومی. (۱۹) رښتينے صادق سړے به ژوندے پاتې شی، خو هغوئ څوک چې شرارت کوی نو خپل
مرګ ته روان دی. (۲۰) مالِک خُدائ د هغوئ نه نفرت کوی د چا زړونه چې کاږهٔ وی، خو هغه د هغوئ سره مينه کوی د
چا چال چلن چې بې‌داغه وی. (۲۱) په دې يقين وکړئ، چې بدکاران به بې‌سزا پاتې نهٔ شی، خو هغوئ څوک چې صادقان
دی هغوئ به آزاد وی. (۲۲) د تميز نه بغير يوه ښُکلې ښځه داسې وی لکه د سرو زرو نتکئ چې د خنزير په پوزه وی. (۲۳) د
نيکانو اُميدونه په ښهٔ څيزونو سره سر ته رسيږی، خو د بدکارانو اُميد صرف د غضب په طرف وی. (۲۴) يو کس چې
سخاوت کوی، نو نور هم مالداره کيږی، خو يو بل کس چې کنجوس وی نو نور به هم غريب شی. (۲۵) يو سخى سړے به
مالداره شی، او يو کس چې نور تازه کوی نو په خپله به هم تازه شی. (۲۶) خلق د هغه چا نه نفرت کوی څوک چې د ګرانئ
دپاره غله ذخيره کوی، خو د هغه چا خير غواړی څوک يې چې خرڅوی. (۲۷) کهٔ چرې تهٔ خير غواړې نو تهٔ به خير ومومې،
خو شر هغه چا ته ورسيږی څوک يې چې لټون کوی. (۲۸) څوک چې په خپل دولت باندې اعتبار کوی نو هغه به پرېوځی،
خو صادقان به د شنو پاڼو په شان تازه وی. (۲۹) څوک چې د خپل خاندان دپاره مصيبت پېدا کوی نو په ميراث کښې به
ورته هوا پاتې شی، او کم عقل به د هوښيار نوکر وی. (۳۰) د صداقت مېوه د ژوندون ونه ده، خو هوښيار سړے زړونه ګټی.
(۳۱) کهٔ چرې صادقانو ته په زمکه د دوئ د کردار اجر ملاويږی، نو د بدعمله او ګناهګارانو به څهٔ حال وی؟

۱۲ (۱) څوک چې اصلاح سره مينه لرى هغه د پوهې سره مينه لرى، خو چې څوک اصلاح نه نفرت کوی هغه کم عقل
دے. (۲) مالِک خُدائ د ښهٔ سړى نه خوشحاله وی، خو مالِک خُدائ هغه کسان رد کوی چې د بدو منصوبې جوړوی.
(۳) انسان د بدعملئ په ذريعه قائم نهٔ شی جوړيدے، خو د صادقانو جرړه به کله هم نهٔ ختميږی. (۴) يوه پاک لمنه ښځه د

خپل خاوند د سر تاج وی، خو یوه بې‌حیا ښځه د هغهٔ په هډوکو کښې لکه د ناسور په شان وی. (۵) د صادقانو منصوبې د
اِنصاف وی، خو د بدعملو په نصیحت کښې هم دوکه وی. (۶) د بدعمله خلقو خبرې د وینو توېدلو په طمع وی، خو د
صادقانو خبرې د هغوئ ژوند بچ کوی. (۷) بدعمله خلق مړهٔ شی او فنا شی، خو د صادقانو خاندان کلک ولاړ وی. (۸) د
سړی د خپل حِکمت په مطابق صِفت کیږی، خو د خراب ذهن لرونکی سپک کیږی. (۹) دا ښهٔ خبره ده چې انسان عام
کس وی او نوکر یې وی، په ځائ د دې چې ځان ته څهٔ وائی او د لوږې مری. (۱۰) صادق انسان د خپلو ځناورو د
ضرورتونو خیال ساتی، خو د شریر ښهٔ عمل هم د ظلم نه ډک وی. (۱۱) څوک چې په خپله زمکه کښې محنت کوی نو هغهٔ
سره به ډېر خوراک وی، خو څوک چې بې‌کاره منصوبو پسې ګرځی کم عقل دی. (۱۲) بدعمله د بې‌دینه خلقو د لوټ شوی
مال خواهش کوی، خو د صادقانو جرړې خوریږی. (۱۳) بد کاره سړے په خپلو خبرو کښې راګېر شی، خو صادق انسان د
مصیبت نه بچ کیږی. (۱۴) انسان د خپلو شونډو په مېوه په ښهٔ څیزونو مړیږی، لکه څنګه چې د هغهٔ د لاسونو محنت دهٔ له
اجر ورکوی. (۱۵) کم عقلو ته خپل چال چلن ښهٔ ښکاری، خو هوښیار سړے نصیحت ته غوږ نیسی. (۱۶) کم عقل انسان
خپله غصه زر ښکاره کوی، خو هوښیار سړے بې‌عزتی هم نظر انداز کوی. (۱۷) رښتینے ګواه په صداقت سره ګواهی
کوی، خو دروغژن ګواه دروغ وائی. (۱۸) د بې‌پرواهئ خبرې د تُورې په شان غوڅول کوی، خو د عقلمند ژبه پرهرونو له
شفا ورکوی. (۱۹) رښتینې خبرې د تل دپاره قائمې وی، خو د دروغو مزے لنډ وی. (۲۰) څوک چې د بدو منصوبې جوړوی
نو د هغوئ په زړونو کښې دوکه وی، خو خوشحالی د هغه چا دپاره ده څوک چې امن راولی. (۲۱) صادقانو ته به هیڅ
نقصان نهٔ رسیږی، خو بدکاران به د مصیبت نه ډک وی. (۲۲) مالِک خُدائ د دروغژونو شونډو نه نفرت کوی، خو هغه د
هر هغه چا نه خوشحاله وی څوک چې رښتینی وی. (۲۳) هوښیار خپل عِلم نهٔ څرګندوی، خو کم عقل خلق خپل جهالت
ښکاره کوی. (۲۴) محنتی لاسونه به حکومت کوی، خو ناراستی به دې غلام کړی. (۲۵) اندېښمن زړهٔ انسان لاندې کوی، خو
نرمې او د ډاډ خبرې به هغه خوشحاله کړی. (۲۶) صادق انسان په دوستانه کښې احتیاط کوی، خو د بدعمله چال چلن یې
په غلطه لار بوځی. (۲۷) ناراسته انسان خپل ښکار هم نهٔ پخوی، خو محنتی انسان خپل مال دولت اضافه کوی. (۲۸) د
صداقت په لاره کښې ژوندون دے، په دغه لار کښې مرګ نشته.

۱۳

(۱) هوښیار زوئ د خپل پلار تربیت قبلوی، خو یو جاهله انسان ملامتیا ته غوږ نهٔ نیسی. (۲) ښهٔ انسان د خپلې
خولې د مېوې نه د ښهٔ څیزونو خوند اخلی، خو د غدارانو زړونه د ظلم کولو خواهش کوی. (۳) څوک چې خپله ژبه په
قابو کښې ساتی نو هغه خپل ژوند بچ کوی، خو چې څوک نهٔ ساتی نو هغه به تباه شی. (۴) یو ناراسته کس ډېر څهٔ غواړی
خو څهٔ ورته نهٔ ملاویږی، خو د محنت کوونکی خواهش تر سره کیږی. (۵) صادقان د دروغو نه نفرت کوی، خو د بدعملو
کارونه د بې‌شرمئ او بې‌عزتئ سبب کیږی. (۶) صداقت د نېکو خلقو لارې ساتی، خو شرارت بدعمله تباه کوی. (۷) یو
انسان خپل ځان داسې ښائی چې ګني مالداره دے خو هیڅ هم نهٔ لری، خو یو بل انسان خپل ځان غریب ښائی، خو په
اصل کښې ډېر زیات مالداره وی. (۸) د یو انسان مال دولت کېدے شی چې د هغهٔ د ژوند فدیه ورکړی، خو غریب انسان
ته خو څوک دهمکی قدرې هم نهٔ ورکوی. (۹) د صادقانو رڼا ډېره ځلیږی، خو د بدعملو ډیوه په مره کېدو ده. (۱۰) غرور
صرف لانجه پیدا کوی، خو حِکمت په هغوئ کښې وی څوک چې نصیحت منی. (۱۱) حرام مال دولت به زر ختم شی، خو
هغه څوک چې په ورو ورو مال جمع کوی هغوئ به دا اضافه کړی. (۱۲) هغه اُمید چې په وخت پوره نهٔ شی نو زړهٔ
بیماروی، خو کوم خواهش چې پوره کیږی نو هغه د ژوندون ونه ده. (۱۳) څوک چې ښهٔ نصیحت ته سپک وګوری هغوئ به
نقصانی شی، خو چې څوک د حُکم احترام کوی هغوئ ته به اجر مِلاو شی. (۱۴) د هوښیارانو تعلیم د ژوند سرچینه وی،
کوم چې انسان د مرګ د دامونو نه بچ کوی. (۱۵) ښهٔ پوهه د انسان دپاره عزت پیدا کوی، خو د بې‌ایمانانو لارې سختې وی.

(۱۶) هر هوښیار سړے کار په حِکمت سره کوی، خو کم عقل د خپل جهالت اظهار کوی. (۱۷) یو بدعمله پېغام وړونکے په
مصیبت کښې راګېرېږی، خو اعتمادی پېغام وړونکے د شفا باعث جوړېږی. (۱۸) څوک چې تربیت نظر انداز کوی هغوئ
به غریب او شرمنده شی، خو څوک چې نصیحت قبلوی هغه به عزتمند شی. (۱۹) کوم خواهش چې پوره شی نو دا روح
دپاره ډېر خوږ وی، خو کم عقل د بدکارۍ د اوړېدو نه نفرت کوی. (۲۰) څوک چې هوښیارانو سره ګرځی هغه هوښیارېږی،
خو د کم عقلو دوستانه نقصان ورکوی. (۲۱) مصیبت په ګناهګارو پسې روان وی، خو سوکالی د صادقانو اجر دے. (۲۲)
یو ښهٔ انسان د خپل نسل دپاره میراث پرېږدی، خو د ګناهګارو مال دولت صادقانو ته حواله کیږی. (۲۳) د غریب سړی پټی
به ډېره غله پیدا کوی، خو بې‌اِنصافی به دا هر څهٔ جارُو کوی. (۲۴) هغه څوک چې خپل زوئ نه د تربیت چوکه لرې ساتی
هغه د هغهٔ نه نفرت کوی، خو هغه څوک چې ورسره مینه کوی هغوئ یې په تربیت ورکولو کښې احتیاط کوی. (۲۵)
صادقان په مړه خېټه ډوډۍ خوری، خو د بدعملو خېټه اوږی وی.

۱۴ (۱) هوښیاره ښځه خپل کور آبادوی، خو کم عقله ښځه یې په خپلو لاسونو ورانوی. (۲) څوک چې په نېغه لار ځی
هغه د مالِک خُدائ نه یرېږی، خو چې څوک په غلطه لار ځی هغه یې سپک ګڼی. (۳) د کم عقل د خبرو نه یو ډنډا جوړه
شی چې هغه وهی، خو د هوښیارانو خبرې هغوئ بچ ساتی. (۴) چرته چې غوَیی نهٔ وی هلته اخور خالی وی، خو د غوَیی د
طاقت په وجه ډېر فصل پیدا کیږی. (۵) یو رښتینے ګواه دروغ نهٔ وائی، خو یو دروغژن ګواه ډوزې وولی. (۶) مسخره
کوونکی حِکمت لټوی او هیڅ نهٔ مومی، خو حِکمت آسانئ سره تمیز دارو له راځی. (۷) د کم عقلو نه لرې اوسه، ځکه چې
تهٔ به د هغهٔ د خولې نه حِکمت حاصل نهٔ کړې. (۸) د هوښیار حِکمت دا دے چې خپلو لارو ته سوچ وکړی، خو د کم عقل
کم عقلتوب هغه بې‌لارې کوی. (۹) کم عقل خپلې د ګناه د تاوان د نذرانې پورې خندا کوی، خو صادقان د مالِک خُدائ
رضا حاصلوی. (۱۰) هر څوک په خپل خفګان ښهٔ پوهېږی، او نور هیڅوک د هغهٔ په خوشحالئ نهٔ پوهېږی. (۱۱) د بدعمله
کور به تباه شی، خو د صادقانو خېمه به آباده شی. (۱۲) د هر کس په وړاندې یوه لار وی چې هغهٔ ته ښهٔ ښکاری خو په آخر
کښې د دې خاتمه مرګ وی. (۱۳) په خندا کښې هم زړهٔ خفه کیږی او خوشحالئ نه وروستو هم خفګان پاتې شی. (۱۴)
بې‌ایمانان چې د څهٔ حقدار وی هغه به ورته مِلاو شی او نېک انسان ته به د دهٔ د اعمالو په مطابق اجر مِلاو شی. (۱۵) یو
ساده سړے په هر څهٔ باندې یقین کوی، خو هوښیار په هر قدم اوچتولو سوچ کوی. (۱۶) هوښیار احتیاط کوی او د غلط
کار نه ځان بچ ساتی، خو کم عقل په خپل ځان غاوره وی او د هیڅ پرواه نهٔ کوی. (۱۷) تاوجن خلق کم عقل کارونه کوی،
او د چالاکه انسان نه خلق نفرت کوی. (۱۸) ساده ګان په میراث کښې کم عقلتوب پرېږدی، خو هوښیارانو ته د عِلم تاج
وریه سر وی. (۱۹) بدکاره انسانان به د نېکانو په حضور کښې، او شریران به د صادقانو په دروازو کښې په سجده شی. (۲۰)
غریب د هیچا خوښ نهٔ وی، تر دې چې خپل ګاونډیان یې هم نهٔ خوښوی، خو مالداره ډېر دوستان لری. (۲۱) هغه څوک
چې خپل ګاونډی سپک ګڼی ګناه کوی، خو بختور دے هغه څوک چې په غریب رحم کوی. (۲۲) کهٔ څوک بدې ارادې لری،
هغه به ګمراه شی، کهٔ څوک نېکې ارادې لری، هغه به مینه او وفا ومومی. (۲۳) ټول سخت کارونه فائده ورکوی، خو د تشو
خبرو په وجه غربت راځی. (۲۴) د هوښیارانو مال دولت د دوئ تاج دے، خو د ناپوهه هار صرف کم عقلتوب دے. (۲۵) یو
رښتونے ګواه ژوند بچ کوی، خو دروغژن ګواه دوکه مار وی. (۲۶) هغه څوک چې د مالِک خُدائ نه یره کوی هغه به د هغهٔ
محفوظه قلعه وی، او د هغهٔ ماشومانو ته به دا پناه ګاه وی. (۲۷) د مالِک خُدائ یره د ژوندون سرچینه ده، کوم چې انسان
د مرګ د دامونو نه ساتی. (۲۸) په ګڼو خلقو د بادشاه عزت جوړ وی، او د خلقو نشتوالے د شهزاده تباهی ده. (۲۹)
صبرناک سړے لویه پوهه لری، خو غصه ناک سړے خپل کم عقلتوب په ګوته کوی. (۳۰) پُرسکونه زړهٔ بدن له ژوندون
ورکوی، خو حسد هډُوکی بوسه کوی. (۳۱) څوک چې په غریبانانو ظلم کوی نو دا د هغوئ د خالِق بې‌عزتی کوی، خو

ځوک چې په ضرورتمند رحم کوی د خُدائ پاک احترام کوی. ۳۲ بدکاران په خپلو بدو عملونو سره خپل ځان تباه کوی،
خو تر دې چې صادقان په مرګ کښې هم پناه ګاه لری. ۳۳ د هوښیارانو په زړهٔ کښې حِکمت ځائ نیسی، خو تر دې چې
حِکمت په کم عقلو کښې هم خپل ځان ښکاره کوی. ۳۴ صداقت سره قوم عظیم شی او ګناه د هر چا دپاره رسوائی ده.
۳۵ بادشاه په هوښیار نوکر خوشحالیږی، خو هغه ځوک چې شرمېدلی کارونه کوی د هغهٔ قهر راوچتوی.

۱۵

۱ نرم جواب غصه سړوی، خو سخته خبره غصه لمبه کوی. ۲ د هوښیارانو ژبه عِلم خوندور کوی، خو د
بېوقوفه خولهٔ د کم عقلتوب سرچینه ده. ۳ د مالِک خُدائ سترګې هر چرته موجودې دی، هغه ښهٔ او بد دواړو باندې نظر
ساتی. ۴ نرمه ژبه د ژوندون ونه ده، خو ټګماره ژبه روح ماتوی. ۵ کم عقل د خپل پلار تربیت ته سپک ګوری، خو هر
هغه ځوک چې اصلاح قبلوی نو هغه هوښیار دے. ۶ د صادق په کور کښې لویه خزانه وی، خو د بدکاره ګټه هغوئ ته
تکلیف ورکوی. ۷ د هوښیارانو شونډې عِلم خوروی، خو د بېعقله په زړهٔ کښې داسې څهٔ نهٔ وی. ۸ مالِک خُدائ د
بدکارانو د قربانۍ نه نفرت کوی، خو د نېکانو دُعا هغه خوشحالوی. ۹ مالِک خُدائ د بدکارانو د چال چلن نه نفرت
کوی، خو هغه د هغوئ سره مینه کوی ځوک چې صداقت پسې روان وی. ۱۰ د هغه چا به سخت تربیت وشی ځوک چې
صحیح لاره پرېږدی، ځوک چې د اِصلاح کولو نه نفرت کوی نو هغه به مړ شی. ۱۱ دا چې عالمِ ارواح او دوزخ دواړه
مالِک خُدائ ته ښکاری، نو د انسان زړهٔ به ورته څومره زیات ښرګند وی؟ ۱۲ مسخره کوونکی اصلاح نهٔ خوښوی، نو
ځکه چې د هوښیارانو سره مشوره نهٔ کوی. ۱۳ خوشحاله زړهٔ مخ شادابه ښائی، خو پرېشانه زړهٔ د انسان روح ماتوی. ۱۴
د هوښیارانو زړهٔ د عِلم لټون کوی، خو د کم عقل خولهٔ په ناپوهۍ کښې څرېږی. ۱۵ د مظلومانو د ژوند ټولې ورځې خرابې
وی، خو خوشحاله زړهٔ هر وخت جشن کوی. ۱۶ د مالِک خُدائ په یره کښې لږ آمدن غوره دے، د هغه ډېر مال دولت نه
چې سکون په کښې نهٔ وی. ۱۷ دال ساګ دې وی خو چې مینې سره وی، کهٔ چرګ وی او نفرت ورسره وی نو فائده یې
څهٔ ده. ۱۸ غصه ناک سړے صرف لانجه جوړوی، خو صبرناک سړے جنګونه سړوی. ۱۹ د ناراسته لار د ازغو ډکه
وی، خو د نېکانو لارې لکه د پوخ سړک په شان وی. ۲۰ هوښیار زوئ د خپل پلار دپاره د خوشحالۍ ذریعه ده، خو
بېوقوفه خپلې مور ته سپک ګوری. ۲۱ کم عقلتوب هغه سړے خوشحالوی ځوک چې ناپوهه وی، خو هوښیار سړے په
سیدها لار روان وی. ۲۲ چرته چې صلاح مشوره نهٔ وی نو هلته منصوبې ناکامه شی، خو د ډېرو مشوره ورکوونکو په
ذریعه کامیابې حاصلیږی. ۲۳ انسان په مناسب جواب ورکولو خوشحالیږی، په مناسب وخت کښې ټیک خبره کول
څومره ښهٔ وی. ۲۴ د هوښیارانو لار هغه بره د ژوندون طرف ته بوځی، چې هغه قبر ته لاندې د تلو نه وساتی. ۲۵ مالِک
خُدائ د مغرور کور سر د لاندې راغورزوی، خو هغه د کونډې جائیداد محفوظ ساتی. ۲۶ مالِک خُدائ د بدو منصوبو نه
نفرت کوی، خو هغه په پاکو خبرو خوشحالیږی. ۲۷ لالچی خپل خاندان ته مصیبت ورپه برخه کوی، خو هغه ځوک چې د
رشوت نه نفرت کوی هغوئ به ژوندی پاتې شی. ۲۸ صادقان د جواب ورکولو نه وړاندې سوچ کوی، خو د بدکاره خولهٔ
فساد نولی. ۲۹ مالِک خُدائ د بدعمله خلقو نه لرې وی، خو هغه د صادقانو دُعاګانې اوری. ۳۰ روڼ تندے زړهٔ ته
خوشحالی ورکوی، او ښهٔ زیرے بدن تازه کوی. ۳۱ هغه ځوک چې ښې رټنې ته غوږ نیسی، نو هغوئ به په هوښیارانو
کښې وشمیرلے شی. ۳۲ هغه ځوک چې تربیت رد کوی د خپل ځان سپکاوے کوی، خو هغه ځوک چې تربیت قبلوی نو
دے عقلمندی حاصلوی. ۳۳ د مالِک خُدائ یره حِکمت پیدا کوی، عاجزی د عزت وړومبے قدم دے.

۱۶

۱ انسان په خپل زړهٔ کښې منصوبې جوړوی، خو د هغوئ فیصلې مالِک خُدائ کوی. ۲ د انسان په نظر کښې د
هغهٔ ټولې لارې هغهٔ ته پاکې ښکاری، خو مالِک خُدائ د هغهٔ نیت آزمائی. ۳ هر یو کار چې تهٔ کوې هغه مالِک خُدائ ته

سپاره، نو ستا منصوبې به کامیابې شی. ۴ مالِک خُدائ هر څۀ د خپل مقصد د پوره کولو دپاره پېدا کړی دی، تر دې
چې بدکاران يې هم د تباهئ د ورځې دپاره پېدا کړی دی. ۵ مالِک خُدائ د ټولو مغروره خلقو نه نفرت کوی. په دې يقين
لرئ چې دوئ به بې‌سزا پاتې نۀ شی. ۶ د مينې او وفا په ذريعه ګناهونه وينځلے کيږی، د مالِک خُدائ يره انسان د بدو
کارونو نه بچ کوی. ۷ کله چې مالِک خُدائ د چا د کردار نه خوشحاله وی، نو د هغۀ دشمنان به هم د هغۀ په امن کښې
اوسيږی. ۸ په صداقت سره لږه ګټه ښۀ ده د هغه ډيرې ګټې نه چې په بې‌اِنصافئ وی. ۹ انسان په خپل زړۀ کښې ځان
ته د تګ لاره جوړوی، خو مالِک خُدائ د هغۀ د قدمونو رهنمائی کوی. ۱۰ د بادشاه خبرې درنې وی، نو په کار دے چې
هغه اِنصاف پټ نۀ کړی. ۱۱ صحيح تله او ناپ کول د مالِک خُدائ د طرفه دی، هغۀ د اِنصاف معيار قائم کړے دے. ۱۲
بادشاهان د غلط کارونو نه نفرت کوی، ځکه چې د هغوئ تخت د صداقت په بنياد جوړ دے. ۱۳ بادشاهان د رښتينو
شونډو نه خوشحاليږی، او هغوئ هغه انسان سره مينه کوی څوک چې رښتيا وائی. ۱۴ د بادشاه غضب د مرګ پېغام
دے، خو هوښيار انسان به د هغۀ قهر سړوی. ۱۵ هر کله چې د بادشاه تندے روڼ وی نو دا د ژوندون زېرے دے، نو په
دې وخت کښې د هغۀ رحم داسې وی لکه د سپرلی وريځې چې باران ورَوی. ۱۶ د حِکمت حاصلول د سرو زرو نه څو
چنده ښۀ دے، او د عقل حاصلول د سپينو زرو نه څو چنده ښۀ دے. ۱۷ د نېکانو لارې د هر قسم غلط کار نه لرې وی.
هر هغه څوک چې د خپلو لارو خيال ساتی نو هغه خپل ژوند بچ کوی. ۱۸ غرور انسان د تباهئ طرف ته بوځی، او د
راپرېوتلو نه وړاندې تکبر راځی. ۱۹ د انسان دپاره دا بهتره ده چې عاجز خويه وی او د مظلومانو سره ناسته پاسته کوی،
د دې په ځائ چې د مغرورانو په غنيمتونو کښې شريک شی. ۲۰ هر څوک چې لارښودنو ته توجو ورکړی نو کامياب به
وی، او بختور دے هغه څوک چې په مالِک خُدائ باور کوی. ۲۱ څوک چې هوښيار وی هغه تميزدار ګڼلے شی، نرمې
خبرې په هدايت کولو کښې ښۀ اثر کوی. ۲۲ د هغه چا دپاره حِکمت د ژوند سرچينه ده څوک يې چې لری. خو کم
عقلتوب د بې‌وقوفه دپاره د سزا باعث کيږی. ۲۳ د قابل سړی زړۀ د هغۀ خولۀ قابو کوی، او د هغۀ کلام موثر کوی. ۲۴
نرمې خبرې د شاتو د ګبين په شان وی، د ځان دپاره خوږې او د هډوکو دپاره درمان وی. ۲۵ يوه داسې لار شته چې
انسان ته صحيح ښکاری، خو په آخر کښې هغه د مرګ طرف ته تلې وی. ۲۶ د مزدور لوږه هغه په کار لګيا کوی، ځکه
چې هغه خپله لوږه ختمول غواړی. ۲۷ بدعمله داسې کار لټوی چې نورو ته ترې نه تکليف ورسيږی، د هغوئ خبرې هم
سوزونکے اور ورَوی. ۲۸ بدکاره انسان لانجه جوړوی، چغلخور نزدې دوستان په خپلو کښې جدا کوی. ۲۹ ظالمان خپل
دوستان بې‌لارې کوی او د تباهئ طرف ته يې بوځی. ۳۰ هر هغه څوک چې سترګې وروځې وهی هغه کږې وَږې منصوبې
جوړوی، او څوک چې خپلې شونډې مروړی نو هغه په غلطو منصوبو سر شوی وی. ۳۱ سپين وېښتۀ د عزت تاج دے،
کوم چې د صداقت د ژوندون نه حاصليږی. ۳۲ صبرناک انسان د يو طاقتور سپاهی نه بهتر دے، څوک چې په خپله
غصه قابو ساتی، د هغه چا نه بهتر دے چې يو ښار فتح کوی. ۳۳ انسان خو ميدان ته چکه ولی، خو د هر چا فېصله د
مالِک خُدائ په لاس کښې وی.

۱۷ ۱ د سکون سره سپوره روټئ بهتره ده د هغې کور نه چې په کښې ښۀ خوراکونه د لانجو سره وی. ۲ يو هوښيار
نوکر به د مالِک په شرمېدلی زوئ باندې حُکم چلوی، او په ميراث کښې به ورته حِصه هم لکه د يو ورور په شان مِلاو شی.
۳ سرۀ زر او سپين زر په اور معلومولے شی، خو زړونه مالِک خُدائ معلوموی. ۴ بدکاره انسان خرابو خبرو ته غوږ
نيسی او دروغژن غيبت ته توجو ورکوی. ۵ هر هغه څوک چې په غريبانانو پورې خندا کوی، نو د هغۀ د خالِق بې‌عزتی
کوی او هر هغه څوک چې د چا په بدبختئ خوشحاليږی نو دے به هم بې‌سزا پاتې نۀ شی. ۶ نمسی د خپلو مشرانو دپاره
تاج وی، او ماشومان په مور پلار فخر کوی. ۷ کۀ هوښيارې خبرې د يو کم عقل دپاره نامناسبه وی، نو د يو بادشاه دپاره

به دروغژني شونډې خومره نامناسبه وی. ﴿۸﴾ رشوت د ورکوونکی دپاره د جادو په شان وی، ځکه هغه چې هر څهٔ کوی نو کامیابیږی. ﴿۹﴾ هر هغه څوک چې د نورو خطاګانې معاف کوی نو مینې ته وده ورکوی، خو هر هغه څوک چې یوه خبره بار بار تکراروی نو نزدې دوستان سره جدا کوی. ﴿۱۰﴾ یو هوښیار کس په یو ځل تنبیه کولو سره دومره زیات متاثره کیږی، نه چې یو کم عقل په سلو کوړو. ﴿۱۱﴾ بدکاره صرف سرکشۍ پسې لیونی وی، خو دوئ ته به سخته سزا مِلاو شی. ﴿۱۲﴾ دا بهتره ده چې د هغې مېلوګې سره دې واسطه راشی چې بچی ترې چا پټ کړی وی په ځائ د دې چې یو بېوقوفه په خپل کم عقلتوب ټینګار کوی. ﴿۱۳﴾ کهٔ چرته یو انسان د ښو په بدل کښې بد کوی، نو د هغهٔ د کور نه به هیڅکله بدی ختمه نهٔ شی. ﴿۱۴﴾ د خراب بحث شروع داسې وی لکه چې د اوبو په بند کښې وړومبے سورے وشی، د دې نه مخکښې چې جنګ شروع نهٔ شی نو دا زر ختم کړه. ﴿۱۵﴾ بدعمله کس پرېښودل، او بېګناه له سزا ورکول، مالِک خُدائ د دې دواړو کارونو نه نفرت کوی. ﴿۱۶﴾ په کم عقل د خرچې کولو څهٔ فائده نشته، ځکه چې هغه په خپله د عقل زده کولو خواهش نهٔ کوی. ﴿۱۷﴾ دوست په هر وخت کښې مینه کوی، او ورور هغه دے چې په مصیبت کښې په کار راشی. ﴿۱۸﴾ څوک چې کم عقل وی خپل لاس د ګاونډی په ځائ په ضمانت کښې بل له ورکوی. ﴿۱۹﴾ هر هغه څوک چې د جنګ جګړو سره مینه کوی د ګناه سره مینه کوی، هر هغه څوک چې په لوړه ګرځی نو تباهی له دعوت ورکوی. ﴿۲۰﴾ هر څوک چې بد ګُمانه وی نو هغه به برکت ونهٔ مومی، د چا ژبه چې دوکه ماره وی په مصیبت کښې به راګیر شی. ﴿۲۱﴾ د چا په کور کښې چې بېوقوفه زوئ پېدا شی نو په کور کښې غم او پریشانی راولی، د بېوقوفه د پلار دپاره خوشحالی نشته. ﴿۲۲﴾ خوشحاله زړهٔ د ټول بدن دپاره ښهٔ دوائی ده، خو مات زړهٔ هډُوکی هم اوچوی. ﴿۲۳﴾ بدکاران په پټه رشوت اخلی د اِنصاف په لاره کښې دوئ مداخلت پېدا کوی. ﴿۲۴﴾ د یو پوهه انسان مقصد د عقل حاصلول وی، خو د بېوقوفه لټون بېمقصده وی. ﴿۲۵﴾ کم عقل زوئ د خپل پلار د غم باعث وی، او د تریخوالی باعث د هغه چا دپاره وی د چا نه چې پېدا وی. ﴿۲۶﴾ یو بېګناه له سزا ورکول ښهٔ خبره نهٔ ده، او نهٔ یو شریف له د هغهٔ د شرافت په وجه کوړې ورکول ښهٔ خبره ده. ﴿۲۷﴾ یو هوښیار ډیرې کمې خبرې کوی، او یو پوهه کس نرمې خبرې کوی. ﴿۲۸﴾ تر دې چې یو کم عقل هم هوښیار ګڼلے شی کله چې دے غلے وی، او تمیزدار ښکاری کهٔ چرې دے خپله خولهٔ بنده ساتی.

۱۸ ﴿۱﴾ بېخونده کس هر څهٔ د خپلې خوښې په مطابق کوی، او د هرې صحیح فیصلې مخالفت کوی. ﴿۲﴾ کم عقل د پوهې نه خوند نهٔ شی اخستے، خو هغه په خپلو نظریو څرګندولو خوشحالیږی. ﴿۳﴾ کله چې بدکاری راشی نو رسوائی هم راځی، او د شرم سره سپکوالے راځی. ﴿۴﴾ د انسان د خولې خبرې لکه ژورې اوبهٔ دی، او د حِکمت چینه لکه بهېدونکې وله ده. ﴿۵﴾ دا ښهٔ خبره نهٔ ده چې د مجرم طرفدارے وشی یا بېګناه د اِنصاف نه محروم شی. ﴿۶﴾ د کم عقل خبرې جنګ جوړوی، او خپل ځان وهلو ته جوړوی. ﴿۷﴾ د کم عقل خولهٔ د هغهٔ خپله تباهی ده، او د هغهٔ خبرې د هغهٔ د خپل ځان دام دے. ﴿۸﴾ د غیبت کوونکی خبرې لکه د خوندور خوراک په شان وی، دا بلکل د سړی دننه بدن ته کوزیږی. ﴿۹﴾ څوک چې په خپل کار کښې سست وی هغه لکه د هغه ورور په شان دے څوک چې تباهی راولی. ﴿۱۰﴾ د مالِک خُدائ نوم مضبوطه قلعه ده، صادقان هلته منډه وهی او په حفاظت کښې وی. ﴿۱۱﴾ د مالداره دولت د هغوئ دپاره د مضبوط ښار په شان وی او په دې خیال چې دا به د هغوئ د حفاظت یو اوچت دېوال وی. ﴿۱۲﴾ د تباهی نه وړاندې د انسان زړهٔ کښې کبر وی، خو د عزت نه وړاندې عاجزی راځی. ﴿۱۳﴾ څوک چې د خبرې اورېدو نه مخکښې جواب ورکوی، دا د هغهٔ کم عقلتوب دے او د هغهٔ شرم دے. ﴿۱۴﴾ د انسان روح بیماری هم برداشت کولے شی، خو مات روح به څوک وزغمی؟ ﴿۱۵﴾ هوښیاران تل د عِلم حاصلولو په لټون کښې وی، او د هغوئ غوږونه د عِلم زده کولو دپاره تیار وی. ﴿۱۶﴾ تحفه د انسان دپاره لار خلاصوی، او د هغهٔ لاس تر غټو خلقو پورې رسوی. ﴿۱۷﴾ څوک چې په عدالت کښې خپله دعویٰ اول پېش کړی نو هغه صحیح ښکاری

ترڅو چې بل څوک راشي او هغۀ نه تپوسونه شروع کړی. ١٨ په پچې اچولو جنګونه ختميږی، او د مضبوطو مخالفينو په
مينځ کښې جنګ ختموی. ١٩ د يو خفه شوی ورور رضا کول د يو مضبوط ښار د فتح کولو نه سخت وی، او لانجې د
قلعې دروازو ته اړمونه اچوی. ٢٠ د خپلې خولې په مېوه انسان خپله خېټه مړه کړی او د خپلو شونډو په فصل هغه
مطمئن شی. ٢١ په ژبه کښې د مرګ او ژوند طاقت شته دے، او څوک چې دې سره مينه کوی هغوئ ته به يې نتيجه مِلاو
شی. ٢٢ چا ته چې ښۀ ښځه مِلاو شوه دا د هغۀ دپاره خزانه ده، او هغه ورته د مالِک خُدائ د خوا نه برکت دے. ٢٣
غريب سړے د رحم دپاره مِنت زاری کوی، خو مالداره سړے په سختئ سره جواب ورکوی. ٢٤ ځينې دوستان يو بل ته
کنده کنی، خو رښتينے دوست د خپل ورور نه هم وفادار وی.

١٩ ١ دا بهتره ده چې يو سړے غريب وی او په ايماندارئ سره ژوند تېروی، د هغه چا نه چې دروغژن او کم عقل
وی. ٢ د عِلم نه بغير جذبات څرګندول ښۀ نۀ دی، او بې‌صبری لار خطا کوی. ٣ د انسان کم عقلتوب د هغۀ ژوند تباه
کوی، او بيا د هغۀ تريخوالے د مالِک خُدائ خلاف وی. ٤ دولت ډېر دوستان پېدا کوی، خو غربت ټول دوستان د هغۀ نه
شړی. ٥ دروغژن ګواه به د سزا نه نۀ بچ کيږی، او څوک چې دروغ وائی هغه به بچ پاتې نۀ شی. ٦ ډېر خلق د حاکِم
خوشامندی کوی، او هر څوک د هغه چا دوست وی څوک چې تُحفې ورکوی. ٧ کۀ د غريب سړی نه د هغۀ رشته‌دار ډېده
کوی، نو بيا به د هغۀ دوستان د هغۀ نه څومره نور هم ډېده کوی. کۀ څۀ هم چې هغه د هغوئ سره د خبرو کولو کوشش
کوی، خو هغوئ ترې نه لاړ شی. ٨ څوک چې حِکمت حاصلوی نو د خپل ځان سره مينه کوی، څوک چې پوهه
خوښوی هغۀ ته برکت ملاويږی. ٩ دروغژن ګواه به د سزا نه نۀ بچ کيږی، او څوک چې دروغ وائی هغه به تباه شی. ١٠
کم عقل سره عيش عشرت ښۀ نۀ ښکاری، او دا به لا څومره نامناسبه وی کۀ چرې يو غلام په شهزادګانو حکومت کوی.
١١ د انسان حِکمت د هغۀ غصه قابو کوی، او د بل بد ځان ته نۀ ودرول هغۀ ته عزت ورکوی. ١٢ د بادشاه غصه د
ازمری د غړمبېدو په شان وی، خو د هغۀ احسان لکه په کبل د پرخې په شان وی. ١٣ بې‌وقوفه زوئ د پلار د تباهئ باعث
وی، او جګړماره ښځه داسې وی لکه کوټه چې هر وخت راڅاڅی. ١٤ انسان ته په وراثت کښې کورونه او دولت د پلار
نيکۀ نه ملاويږی، خو هوښياره ښځه صرف هغۀ ته د مالِک خُدائ د طرفه ملاويږی. ١٥ ناراستی ښۀ خوب راولی، او لټ
سړے اوږے پاتې کيږی. ١٦ څوک چې د خُدائ حُکمونه منی نو هغه د خپل ژوند حفاظت کوی، خو هغه څوک چې د هغۀ
د لارو لا پرواهی کوی هغه به مړ شی. ١٧ څوک چې د غريب مدد کوی هغه مالِک خُدائ سره ښېګړه کوی او څۀ چې هغه
کوی نو هغه به يې اجر ورکړی. ١٨ د خپل زوئ تربيت د اول نه په ماشوموالی کښې کوه هسې نه چې وروستو تۀ د هغۀ
ژوند برباد کړې. ١٩ غصه ناک سړے به ضرور د خپلې غصې اَنجام ته ورسيږی، کۀ تاسو چرې هغه يو ځل بچ کړئ نو
تاسو به هغه هر وخت بچ کوئ. ٢٠ نصيحت ته غوږ ونيسه او هدايت قبول کړه، نو په آخر کښې به تۀ هم هوښيار شې. ٢١
د انسان په زړۀ کښې ډېرې منصوبې وی، خو کيږی هغه څۀ چې د مالِک خُدائ رضا وی. ٢٢ وفاداری د انسان ښائست
دے. يو غريب د دروغژن نه بهتر دے. ٢٣ د مالِک خُدائ يره د ژوندون سرچينه ده، کومه چې انسان ته سکون ورکوی او
د مصيبتونو نه يې بچ ساتی. ٢٤ ناراسته خو خپل لاس تالی ته رسوی خو تر دې چې هغه بيا واپس خپلې خولې ته هم نۀ
وړی. ٢٥ کۀ څوک پېغور کوونکے ووهی نو د دې نه به ساده ګان سبق زده کړی، کۀ چرې پوهه سړے ورټلے شی نو هغه
به د دې نه نور عِلم زده کړی. ٢٦ هر هغه څوک چې په خپل پلار باندې ظلم کوی او خپله مور وشړی نو دے هغه زوئ
دے څوک چې د شرم باعث دے. ٢٧ زما زويه هرکله چې تۀ نصيحت اوريدل بند کړې، نو تۀ به د عِلم د خبرو نه بې‌لارې
شې. ٢٨ بدکاره ګواه اِنصاف پورې خندا کوی، او بدکاران د شرارت نه خوند اخلی. ٢٩ سزا د پېغور کوونکی دپاره تياره
شوې وی، او وهل د کم عقلو د ملاګانو دپاره تيار وی.

٢٠ (١) مے انسان نه مسخره کوونکے جوړوی او د شراب ځښل د شر او فساد جرړه ده، هر هغه څوک چې په دې
راواوړی نو هغه هوښيار نۀ دے. (٢) د بادشاه غصه لکه د زمری د غړمبېدو په شان وی، هر هغه څوک چې دے غصه
کړی نو خپل ژوند په خطره کښې اچوی. (٣) د جنګ نه لرې کېدل انسان ته عزت ورکوی، خو هر کم عقل زر جنګ کوی.
(٤) ناراسته په صحيح موسم کښې قُلبه نۀ کوی نو د لو په وخت کښې هغۀ سره هيڅ نۀ وی. (٥) د انسان د زړۀ منصوبه د
ډوبو اوبو په شان ده، خو هوښيار سړے ترې نه دا بهر راوباسی. (٦) ډېر خلق د وفادارئ دعوې کوی، خو وفادار يو هم نۀ
پيدا کيږی. (٧) صادقه انسان نېک ژوند تېروی او د هغۀ راروان نسل بختور وی. (٨) کله چې يو بادشاه د عدالت دپاره په
تخت کښېنی، خو هغه په خپله د ټولو بدو تول کوی. (٩) څوک دا وئيلے شی چې، زما زړۀ صفا دے او زۀ پاک او بې‌ګناه
يم؟ (١٠) د غلط تول او غلط ناپ دواړو نه مالِک خُدائ نفرت کوی. (١١) ماشومان هم په خپل کردار پېژندلے شی، دا چې
ولې د دوئ کردار پاک او ښۀ دے او کۀ نه. (١٢) غوږونه چې اورېدل او سترګې چې ليدل کوی مالِک خُدائ دا دواړه جوړ
کړی دی. (١٣) خوب سره مينه مۀ کوه ځکه چې غريب به شې، بېدار اوسه نو تا سره به د خوراک دپاره هر څۀ ډېر تير وی.
(١٤) اخستونکی تل دا شکايت کوی چې، "دا ښۀ نۀ دے، دا ښۀ نۀ دے،" نو بيا هغه لاړ شی او وائی چې، "دا سودا مې ډېره
ښۀ واخسته." (١٥) سرۀ زر او لعلونه زيات پيدا کيږی، خو هغه شونډې چې د عقلمندئ خبرې کوی نايابه زيورات دی. (١٦)
هر څوک چې د پردی کس د قرض ذمه واری اخلی نو ضمانت ترې نه واخله، ضمانت ترې نه واخله کۀ چرې دۀ دا کار د
پردی کس دپاره کړے وی. (١٧) د غلا روټۍ خوږه وی، خو دا په خولۀ کښې په باجرئ بدليږی. (١٨) د نصيحت په رڼا کښې
منصوبې جوړوه، د جنګ نه وړاندې ښۀ مشوره کوه. (١٩) غيبت راز څرګندوی، نو د هغه کس نه ځان ساته څوک چې
مشروټی کوی. (٢٠) کۀ يو انسان چرې په خپل مور پلار لعنت کوی، د هغۀ د ژوند چراغ به په توره تيارۀ کښې ختم شی.
(٢١) کوم ميراث چې انسان ته زر حاصل شی، نو په آخره کښې به هغه دۀ ته د برکت ذريعه نۀ وی. (٢٢) داسې مۀ وايه چې،
"د دې بدو انتقام به زۀ په خپله اخلم." مالِک خُدائ ته صبر وکړه هغه به ستا بدله واخلی. (٢٣) مالِک خُدائ د غلط تول نه
نفرت کوی، او د غلطی تلې استعمال بد کار دے. (٢٤) د انسان قدمونه اخستل مالِک خُدائ په خپله مقرر کړی دی، نو بيا
به څنګه يو کس په خپله لار پوهه شی؟ (٢٥) خپل ځان په بې‌سوچه نذر منلو سره خُدائ ته مۀ راګېروه، نو بيا کله چې
وروستو په هغې باندې فکر کوی. (٢٦) هوښيار بادشاه بدکاران په غاښئ ولی، او په هغوئ باندې غوبل کوی. (٢٧) د مالِک
خُدائ رڼا د انسان د روح لټون کوی، او هغه د هغوئ په ځان کښې دننه لټون کوی. (٢٨) مينه او وفاداری يو بادشاه محفوظ
ساتی، د مينې په وجه د هغۀ تخت به مدام قائم وی. (٢٩) د ځوانانو عزت او جلال د دوئ طاقت دے، سپين ويښتۀ د
بوډاوالی شان و شوکت دے. (٣٠) زخمونه او دردونه بدکاری لرې کوی، وهل انسان دننه نه صفا کوی.

٢١ (١) د بادشاه زړۀ د مالِک خُدائ په لاس کښې دے، کوم ځائ چې د دۀ خوښه وی هلته يې لکه د نِهرونو د اوبو
غوندې بوځی. (٢) هر سړی ته خپلې ټولې لارې په خپل نظر کښې صحيح ښکاری، خو مالِک خُدائ د زړُونو جاج اخلی.
(٣) صداقت او اِنصاف کول مالِک خُدائ دا د قربانۍ نه زيات خوښوی. (٤) مغروره سترګې او مغرور زړۀ د بدعملو
چراغ او ګناه ده. (٥) د محنتی انسان منصوبې د آبادئ باعث ګرځی، خو په يقين سره جلد بازی انسان د غربت سره مخ
کوی. (٦) کوم مال دولت چې په دروغژنه ژبه وګټلے شی نو دا د ختمېدونکی دوند او وژونکی دام په شان دے. (٧)
بدکاران به د خپل ظلم زياتی په وجه جارُو شی، ځکه چې هغوئ د هر هغه کار نه اِنکار کوی کوم چې صحيح وی. (٨) د
ګناه ګار لاره کږه وږه وی، خو د پاکانو لاره نېغه وی. (٩) دا بهتره ده چې د کوټې دپاسه په يو ګوټ کښې ځانله ژوند کوی
نه چې په کور کښې د ژبه ورې ښځې سره اوسيږی. (١٠) بدکاره انسان د بدئ خواهشمند وی، د هغۀ ګاونډيان هم هيڅ
قِسمه رحم د هغۀ نه نۀ وينی. (١١) کله چې يو مسخره کوونکی ته سزا ورکړے شی، نو ساده هم ترې نه عقل زده کړی، خو
کله چې د هوښيار لاربښودنه وشی، نو هغه ترې نه نور عِلم حاصلوی. (١٢) صادقه خُدائ هغه هر څۀ وينی کوم چې د بدکاره

په کور کښې کيږی، او په بدکاره به هغه تباهي راولي. ۱۳ کۀ يو سړے د غريب ژړا فرياد ته خپل غوږونه بند کړی، نو د
هغۀ خپله ژړا فرياد به څوک نۀ اوری. ۱۴ په پرده کښې تحفه ورکول غصه نرموی، په پټه رشوت ورکول انسان د غټ قهر
نه ساتی. ۱۵ هرکله چې اِنصاف وشی، نو په دې صادق خوشحاليږی، خو بدکاره ترې نه يريږی. ۱۶ څوک چې د حِکمت
د لارې نه بې‌لارې شی، نو هغه به د مړو په ډله کښې شمار شی. ۱۷ څوک چې د عياشئ سره مينه کوی نو هغه به غريب
شی، څوک چې د ميو او غوړو زيړو سره مينه کوی هغه به مالداره نۀ شی. ۱۸ د صادقانو په ځائ بدکاران سزاوار شو، او
د هغوئ په ځائ د نافرمانو فديه ورکړے شوه. ۱۹ د جنګ ببره او سرتېزه ښځې سره د اوسېدو نه په صحرا کښې اوسېدل
ښۀ دی. ۲۰ د هوښيارانو په کور کښې ښۀ خوراکونه ډېر تير وی، خو کم عقل چې څۀ ګټی هغه څټی. ۲۱ څوک چې
صداقت او شفقت پسې ګرځی، هغه به ژوندون، آبادی او عزت پيدا کړی. ۲۲ يو هوښيار انسان په يو طاقتور ښار حمله
کولے شی، او هغه قوی ديوالونه راغورزولے شی په کومو چې هغوئ ملا تړی. ۲۳ څوک چې خپله خولۀ او ژبه په قابو
کښې ساتی، خپل ځان د مصيبت نه خلاصوی. ۲۴ مغروره او ځان ښولے سړے چې مسخره کوونکے ئې نوم دے، هغه
هر کار د تکبر سره کوی. ۲۵ د ناراسته خواهش هغه د مرګ طرف ته بوځی، ځکه چې هغه د کار کولو نه اِنکار کوی. ۲۶
ټوله ورځ دے د نورو خواهش کوی، خو نېکان تل په سخاوت کښې لګيا وی. ۲۷ د بدکاره د قربانئ نه مالِک خُدائ کرکه
کوی، نو د هغې نه به نور څومره کرکه کوی کومه چې په بدنيتئ سره کيږی. ۲۸ دروغژن ګواه به تباه شی، او څوک چې
رښتيا وائی هغه به د تل دپاره خبرې کوی. ۲۹ يو بدکاره انسان خپل ځان تکړه ښائی خو صادق انسان په خپلو لارو باندې
سوچ کوی. ۳۰ هيڅ قسمه حِکمت، عقل او منصوبه نشته چې د مالِک خُدائ خلاف کاميابه شی. ۳۱ آس د جنګ د
ورځې دپاره تيارولے شی، خو کاميابی د مالِک خُدائ په لاس کښې ده.

۲۲ ۱ نېک نامی د ډېر مال دولت نه غوره ده، عزت د سرو او سپينو زرو نه بهتر دے. ۲ مالداره او غريب دواړه يو
شان دی، مالِک خُدائ د دواړو خالق دے. ۳ هوښيار سړے چې خطره ووينی نو خپل ځان ترينه ساتی، خو ساده سړے
پرې وردانګی او بيا مصيبت کښې راګير شی. ۴ عاجزی او د مالِک خُدائ نه يريدل، انسان ته مال دولت، عزت او ژوند
ورکوی. ۵ د بدکارانو په لار کښې ازغی او دامونه وی، خو په چا چې خپل ځان ګران وی نو هغه د دوئ نه ځان بچ
ساتی. ۶ ماشوم په صحيح لار روان کړه، دے چې لوئ هم شی د هغې نه به وانۀ وړی. ۷ مالداره په غريبانانو باندې
حکومت کوی، او قرض اخستونکے د قرض ورکونکی غلام وی. ۸ کۀ څوک نا اِنصافی کَری نو مصيبت به وريبی، او د
هغۀ د کبر کاسه به نسکوره شی. ۹ بختور دی هغوئ څوک چې سخاوت کوی، ځکه چې هغوئ غريبانان مړوی. ۱۰
پېغور کوونکے کس وشړه، دې سره به جنګ جګړې ختمې شی، بحث مباحثه او سپکاوے هم ورسره ختميږی. ۱۱ څوک
چې په زړۀ صفا وی او خوږې خبرې کوی، نو بادشاه به هم د هغۀ دوست شی. ۱۲ د مالِک خُدائ نظر په عالمانو باندې
وی، خو هغه د بې‌وفا خلقو منصوبې ورانوی. ۱۳ ناراسته وائی، "بهر زمرے دے. کۀ چرې بهر ووځم نو هغه به مې په لار
کښې ووژنی." ۱۴ د زناکارې ښځې خولۀ د ژورې کندې په شان ده، چا ته چې مالِک خُدائ په قهر شوے وی هغه به په
کښې ورغورزيږی. ۱۵ د ماشومانو زړۀ د کم عقلتوب نه ډک وی، خو د وهلو چوکه د هغوئ نه دا عادت وکاږی. ۱۶
څوک چې په غريبانانو باندې ظلم کوی د دې دپاره چې مالداره شی او هغه څوک چې اميرانو ته تحفې ورکوی نو دا دواړه
به غريب شی.

د عقلمندئ ډېرش مثالونه

(۱۷) د هوښيارانو خبرو ته غوږ کېږده او هغې ته پام وکړه او زما تعليم د زړهٔ نه قبول کړه. (۱۸) نو دا به تا خوشحاله کړی کهٔ تهٔ دا په خپل زړهٔ کښې ياد ساتې او دا په خپلو شونډو هر وخت يادوې. (۱۹) زهٔ نن تا ته تعليم درکوم دا چې ستا ايمان په مالِک خُدائ باندې پيدا شی. (۲۰) ما ستا دپاره دېرش خبرې ليکلې دی په کومو کښې چې عِلم، او نصيحت دے. (۲۱) او زهٔ به تا ته رښتيا او د اعتماد وړ خبرې دروښايم، ترڅو چې قابل اعتماد جواب ورکولے شې هغه چا ته چا چې تهٔ رالېږلے يې.

اول نصيحت

(۲۲) د غريبانانو د غريبۍ نه غلطه فائده مهٔ اخله، او په عدالت کښې د حاجتمندو حق مهٔ خوره. (۲۳) ځکه چې مالِک خُدائ به په خپل لاس کښې د دوئ مقدمه واخلی او هغوئ به لوټ کړی، چا چې دوئ لوټ کړی وی.

دويم نصيحت

(۲۴) د غصه ناکو سره دوستانه مهٔ کوه، او د قهرژنو سره ناسته مهٔ کوه. (۲۵) هسې نه چې تهٔ د هغوئ عادتونه زده کړې او خپل ځان په مصيبت کښې راګير کړې.

دريم نصيحت

(۲۶) د چا په ځائ د ضمانت لاس مهٔ ورکوه او مهٔ د قرض ذمه واری اخله. (۲۷) کهٔ تهٔ هغوئ له دا قرض ورنهٔ کړے شې هغوئ به راشی او تهٔ چې په کوم کټ اودهٔ کېږې نو هغه به درنه يوسی.

څلورم نصيحت

(۲۸) په زمکه کښې هغه د حد بندۍ وړومبے کانړے مهٔ بې ځايه کوه کوم چې ستا پلار نيکهٔ ايښے وی.

پينځم نصيحت

(۲۹) تهٔ داسې يو کس وينې، څوک چې په خپل کار کښې ماهر وی؟ هغه به د عامو خلقو خِدمت نهٔ کوی، خو د بادشاهانو خِدمت به کوی.

شپږم نصيحت

۲۳ (۱) کله چې تهٔ يو حاکِم سره روټۍ خوړلو ته کښېنې، نو دا په ذهن کښې راوله چې ستا وړاندې څهٔ دی. (۲) په خپله مرئ چاړهٔ کېږده کهٔ تهٔ زيات خوړونکے يې. (۳) د هغهٔ د مزېدار خوراک هېر خواهش مهٔ کوه، ځکه چې دا دوکه ورکوونکے خوراک دے.

اوۀم نصيحت

۴ خپل ځان په مالداره کولو مهٔ سترړے کوه. دومره هوښيار شه چې د داسې کولو نه ځان ساتې. ۵ ستا دولت به د سترګو په رپ کښې فنا شی، او خپلې وزرې به پرانيزی او د باز په شان به آسمان ته والوځی.

اتم نصيحت

۶ د يو شوم سړی روټۍ مهٔ خوره او د هغهٔ د مزيدارو خوراکونو ارمان مهٔ کوه. ۷ هغه داسې سړے دے چې هميشه د خرچ سوچ کوی، هغه تاسو ته وائی چې، "راشئ ما سره وخورئ وڅښئ." خو هغه د زړهٔ نه دا خبره نهٔ کوی. ۸ څکه چې تاسو څهٔ خوړلی وی هغه به په پوزه باقی کړئ او ستاسو ټولې ښُکلې خبرې به بې‌فائدې شی.

نهم نصيحت

۹ يو کم عقل ته خبرې مهٔ کوه، هغه به ستا د حِکمت خبرې سپکې ګڼی.

لسم نصيحت

۱۰ په زمکه کښې هغه د حد بندی وړومبے کاڼے مهٔ بې‌ځايه کوه او مهٔ د يتيمانو په زمکه باندې قبضه کوه. ۱۱ څکه چې د هغوئ بچ کوونکے زورَور دے او هغه به ستاسو خِلاف د هغوئ د مقدمې طرفدارے وکړی.

يوولسم نصيحت

۱۲ خپل زړهٔ تربيت ته حواله کړه او خپل غوږونه د حِکمت خبرو ته نيسه.

دولسم نصيحت

۱۳ د خپل اولاد تربيت مهٔ پرېږده. کهٔ تهٔ هغوئ ته په چوکه سزا ورکړې نو هغوئ به د دې نه مرهٔ نهٔ شی. ۱۴ هغهٔ ته په چوکه سزا ورکړئ او هغه به د عالمِ ارواح نه بچ کړئ.

ديارلسم نصيحت

۱۵ زما زويه، کهٔ تهٔ عقلمند يې، نو زما زړهٔ به خوشحاله وی. ۱۶ دننه روح به په ما کښې په ټوپونو شی کله چې تهٔ رښتيا خبرې کوې.

څوارلسم نصيحت

۱۷ خپل زړهٔ مهٔ پرېږده چې د ګناهګارو سره حسد وکړی، خو د مالِک خُدائ نه هر وخت په يره کښې اوسه. ۱۸ په يقين سره ستا دپاره په راتلونکی وخت کښې اُميد شته دے او ستا اُميد به نهٔ ختميږی.

پينځلسم نصيحت

۱۹ زما زويه، ما ته غوږ ونيسه، هوښيار اوسه، او خپل زړۀ په صحيح لار باندې قائم وساته. ۲۰ د شرابيانو سره ناسته
پاسته مۀ کوه، او د خېټورو سره مۀ ګرځېږه. ۲۱ ځکه چې شرابيان او خيټور به غريبانان شی. او ډېر خوب به هغوئ ته
شلېدلې جامې ورواغوندی.

شپاړسم نصيحت

۲۲ خپل پلار ته غوږ نيسه، چا چې تا له ژوند درکړے دے، او د خپلې مور بې‌عزتی مۀ کوه کله چې هغه بوډۍ شی. ۲۳
حقيقت حاصل کړه او دا مۀ خرڅوه، او حِکمت، تربيت او پوهه حاصله کړه. ۲۴ د صادق سړی پلار ډېر خوشحاله وی،
هغه څوک چې هوښيار زوئ لری په هغۀ باندې فخر کوی. ۲۵ ستا مور او پلار دې خوشحالی وکړی، او هغه دې
خوشحالی وکړی چا چې تۀ زېږولے يې.

اوولسم نصيحت

۲۶ زما زويه، خپل زړۀ ما ته راکړه او ما ته وګوره او په خوشحالۍ سره زما په طريقو باندې عمل وکړه. ۲۷ ځکه چې
کنجره د ژورې کندې په شان وی او زناکاره د تنګ کوهی په شان وی. ۲۸ هغوئ د ډاکوانو په شان په انتظار کښې ناستې
وی او بې‌وفا سړی زياتوی.

اتلسم نصيحت

۲۹ څوک دی چې وير کوی؟ څوک دی چې غمژن دی؟ څوک دی چې جګړه کوی؟ څوک دی چې شکايت کوی؟ څوک
دی چې هسې زخمونه لری؟ څوک دی چې سرې سترګې لری؟ ۳۰ دا هغوئ دی څوک چې په مےخانو کښې وخت تېروی،
او د رنګارنګ ميو پيالۍ څښی. ۳۱ ميو ته مۀ ګوره کله چې دا سرۀ وی او کله چې په پياله کښې شُغلې وهی او په آسانه
سره تېرېږی. ۳۲ په آخر کښې دا لکه د مار چيچل کوی او لکه د منګور په شان زهريله وی. ۳۳ ستا سترګې به عجيبه او
رنګارنګ څيزونه ګوری، او ستا ذهن به د ګډوډو څيزونو تصور کوی. ۳۴ تۀ به په خيال کښې د هغه چا په شان يې څوک
چې د سمندر دپاسه اودۀ وی، او د چپو دپاسه پروت ټالی وهی. ۳۵ نو تۀ خپل ځان ته وائې، "هغوئ زۀ ووهلم، خو زۀ خوږ
نۀ شوم، هغوئ زۀ وټکولم، خو ما ته پته ونۀ لګېدله. کله چې زۀ راويښ شم نو زۀ به د څښلو دپاره نور شراب هم پيدا کړم."

نولسم نصيحت

۲۴ ۱ د بدکارانو سره حسد مۀ کوه او د هغوئ د دوستانې آرزو مۀ کوه ۲ ځکه چې هغوئ په زړۀ کښې د شر او
فساد منصوبې جوړوی، او د هغوئ خبرې تل مصيبت جوړوی.

شلم نصيحت

﴿۳﴾ یو کور په حِکمت سره جوړیږی، او د پوهې په وجه هغه قائم پاتې کیږی. ﴿۴﴾ د عِلم په واسطې سره د هغهٔ کوټې د نایابه او قیمتی خزانو سره ښائسته کولے شی.

یویشتم نصیحت

﴿۵﴾ یو هوښیار انسان لوئ طاقت لری، او د عالم قوت ورځ په ورځ نور هم زیاتیږی. ﴿۶﴾ د جنګ کولو دپاره د ښهٔ هدایت ضرورت وی، او د ګڼو مشوره ورکوونکو سره کامیابی یقینی وی.

دوویشتم نصیحت

﴿۷﴾ کم عقل هوښیارتیا نهٔ شی حاصلولے، ځکه په جرګه کښې د هغهٔ خولهٔ بنده وی.

درویشتم نصیحت

﴿۸﴾ څوک چې بدې منصوبې جوړوی، نو هغه به په دوکه مار مشهور شی. ﴿۹﴾ د کم عقلو منصوبې د ګناه نه ډکې وی، او خلق د مسخره کوونکی نه نفرت کوی.

څلیریشتم نصیحت

﴿۱۰﴾ کهٔ تهٔ په سخت وخت همت بائیلې، نو تهٔ بیا ډېر کمزورے انسان یې.

پینځویشتم نصیحت

﴿۱۱﴾ د هغه کس په بچ کولو کښې سستی مهٔ کوه څوک چې مرګ ته روان کړے شوے وی، او هغه حلالولو ته مهٔ پرېږده.
﴿۱۲﴾ کهٔ تاسو چرې وایئ، "مونږ ته خو د دې په حقله څهٔ عِلم نشته دے،" نو هغه څوک چې د زړونو په سوچونو خبر دے نو دا به معلوم نهٔ کړی څهٔ؟ هغه څوک چې ستا د ژوندون خیال ساتی په دې نهٔ پوهیږی څهٔ؟ هغه به هر هغه چا ته د خپل عمل په مطابق بدله ورنهٔ کړی څهٔ؟

شپږویشتم نصیحت

﴿۱۳﴾ زما زویه، شهد خوره، ځکه چې دا ښهٔ خیز دے، د ګبین د شهدو خوند خوږ وی. ﴿۱۴﴾ نو په دې یقین وکړه چې حِکمت هم دغه شان ستا د ځان دپاره خوږ دے، کهٔ چرې تهٔ یې بیامومې نو دا ستا د راتلونکی ژوند دپاره اُمید دے، او دا اُمید به هیڅکله ستا نه اخوا نهٔ شی.

اوویشتم نصیحت

﴿۱۵﴾ د بدکارانو غوندې مهٔ جوړېږه څوک چې د صادقانو د کور خلاف په انتظار کښې ناست وی، او د هغوئ په کورونو حمله مهٔ کوه. ﴿۱۶﴾ کهٔ څهٔ هم چې صادق انسان اووهٔ ځله راپرېوځی هغه دوباره راپاڅی، خو د بدکاره دپاره یو افت بس

دے.

اتۀويشتم نصيحت

١٧ هرکله چې ستا دشمن راپرېوځى نو په هغۀ باندې خوشحالى مۀ کوه، او کله چې هغه تيندک وخورى نو په هغۀ باندې
خپل زړۀ مۀ خوشحالوه. ١٨ نو مالِک خُدائ به ستا دا خوشحالى وګورى او هغه به ستا نه نارضا شى او د هغۀ نه به خپل
غضب اخوا کړى.

يو کم دېرشم نصيحت

١٩ د بدکارانو په وجه مۀ پرېشانه کېږه، او مۀ د هغوئ سره حسد کوه، ٢٠ ځکه چې د بدعمله سره د آئنده اُميد نشته، او
د هغوئ ډيوه به مړه کېدو ده.

دېرشم نصيحت

٢١ زما زويه، د مالِک خُدائ او د بادشاه نه يرېږه، او د باغيانو سره ملګرتيا مۀ کوه، ٢٢ ځکه چې دا دواړه به ناڅاپه
تباهى ورنازله کړى نو څوک د دې اندازه لګولے شى چې څۀ قسمه تباهى به په دوئ راولېږى؟

د حِکمت نورې خبرې

٢٣ هوښياران هم داسې وائى، د عدالت کولو په وخت کښې د چا طرفدارى په کار نۀ ده. ٢٤ هر هغه څوک چې يو ګناه
ګار ته ووائى چې، ”تۀ بېګناه يې،“ ټول قوم به په دۀ باندې لعنت ووائى او قومونه به يې رسوا کړى. ٢٥ خو هغه څوک چې
مجرم رټى، نو ډېر برکتونه به په هغوئ نازل شى. ٢٦ څوک چې هر وخت رښتينے جواب درکوى هغه اصلى دوست دے.
٢٧ خپل بهرنى کارونه اول ختم کړه او خپله د کروندې زمکه تياره کړه، د دې نه وروستو خپل کور جوړوه. ٢٨ د ثبوت
نه بغير دې د خپل ګاونډى خِلاف ګواهى مۀ ورکوه، او د هغۀ په حقله د دروغو خبرې مۀ کوه. ٢٩ داسې مۀ وايه، ”هغۀ چې
ما سره څۀ کړى دى نو زۀ به هم هغه شان ورسره وکړم، او زۀ به ترې نه خپل بدل واخلم.“ ٣٠ زۀ د يو ناراسته سړى په
پټى تير شوم او د کم عقل د انګورو باغ مې وکتلو، ٣١ په هر ځائ کښې ازغى راختلى وُو، او زمکه ټوله په ډيله باندې ډکه
وه، او د کاڼو ديوالونه يې راغورزېدلى وُو. ٣٢ ما چې څۀ وليدل نو په خپل زړۀ کښې مې ورباندې سوچ وکړو، او چې څۀ
مې وليدل د هغې نه مې سبق زده کړو. ٣٣ کۀ يو سړے وائى چې، ”لږ به اودۀ شم، لږې به سترګې پټې کړم، لږ به خپل
لاسونه راغونډ کړم چې دمه شم،“ ٣٤ خو بيا غريبى به لکه د يو ډاکو په شان په هغۀ باندې ورټوپ کړى، او نيستى به لکه د
وسله بند انسان په شان هغه راګېر کړى.

د حضرت سليمان نور متلونه

٢٥ ١ دا د سليمان نور متلونه دى، کوم چې د حزقياه کاتبانو د يهوداه بادشاه راجمع کړى دى. ٢ دا د خُدائ پاک
شان دے چې يوه معامله په راز کښې ساتى، خو د يوې مسئلې ښکاره کول د بادشاه عزت څرګندوى. ٣ څومره چې

آسمانونه اوچت او زمکه ژوره ده، هم دغه شان د بادشاهانو زړونه نامعلوم دی. (۴) د سپينو زرو نه ملاوټ لرې کړه ترڅو
زرګر ترې نه يو ښائسته لوښے جوړ کړی. (۵) نو دغه شان د بادشاه د حضور نه بدکاران لرې کړه، نو د هغۀ حکومت به
د صداقت په وجه قائم وی. (۶) د بادشاه په حضور کښې د خپل ځان لوئی مۀ کوه، او مۀ د لويو خلقو په ځائ کښې
وړاندې کښېنه. (۷) دا به ښۀ وی چې هغه تا راوغواړی چې، "دلته راشه،" او نۀ دا چې هغه تا د مشرانو په وړاندې بےعزته
کړی او ښکته دې کښېنوی. څۀ چې تا په خپلو سترګو ليدلی وی (۸) نو هغه په عدالت کښې په تېزئ سره مۀ وړاندې کوه،
نو تۀ به په آخر کښې څۀ کوې کۀ چرې ستا ګاونډی تا ملامته کړی او بيا دې وشرموی؟ (۹) کۀ تۀ خپل ګاونډی سره په يوه
مقدمه کښې بحث کوې، نو په هغه وخت کښې د بل انسان راز ورته مۀ څرګندوه. (۱۰) او کۀ چرې هغه دا واوری او تا
وشرموی، نو بيا به تۀ خپله دا بدنامی هيڅکله ختمه نۀ کړې. (۱۱) په ځائ خبره داسې وی لکه چې د سپينو زرو په لوښی
کښې د سرو زرو مڼه وی. (۱۲) د يو هوښيار سړی تنبيه د هغه غوږ دپاره څوک اورېدلے شی لکه د سرو زرو والۍ او يا د
سوچه سرو زرو کالی په شان ده. (۱۳) يو باوری پېغام وړونکے لکه د لو په موسم کښې د واورې د يخوالی په شان دے د
هغه چا دپاره څوک چې هغه استوی، او هغه د خپل مالِک زړۀ يخوی. (۱۴) لکه د هغه وريځ او هوا په شان چې باران نۀ
ورَوی، هغه څوک دے چې د تُحفو ورکولو وعده کوی او بيا يې نۀ ورکوی. (۱۵) د صبر په وجه مشر هم قائليږی، او يوه
نرمه خبره هډُوکی هم ماتوی. (۱۶) کۀ چرې تا ته شهد مِلاو شی نو ضرورت نه زيات مۀ خوره، په زيات خوړلو به دا قے
کړې. (۱۷) د خپلو ګاونډيانو کور ته کم ورځه، کۀ چرې تۀ ډېر ورځې نو کېدے شی چې ستا نه نفرت شروع کړی. (۱۸)
څوک چې د خپل ګاونډی خلاف د دروغو ګواهی ورکوی هغوئ لکه د لَوړ، يا تُورې يا د تېرۀ غشی غونډې خطرناک وی.
(۱۹) لکه په خراب غاښ خوړل يا په ګوډه پښه تلل کول داسې دی لکه په سخت وخت کښې چې په ناباوره کس توکل کوی.
(۲۰) يو خفه کس ته چې څوک د خوشحالۍ سندرې وائی، نو هغه به داسې وی لکه چې د يو کس نه په يخ موسم کښې څادر
اخوا کړی، او يا سرکه د هغۀ په زخم واړوی. (۲۱) کۀ ستا دشمنان اوږی وی، نو هغوئ له خوراک ورکړه، کۀ چرې هغوئ
تږی وی، نو هغوئ له اوبۀ ورکړه. (۲۲) نو په داسې کولو سره تۀ د هغۀ په سر باندې به بل سکارۀ واړوې، او مالِک خُدائ به
تا له اجر درکړی. (۲۳) لکه څنګه چې د شمال هوا باران راولی، نو دغه شان پټی شا خبرې کول د خلقو مخ د غصې نه تک
سور کړی. (۲۴) دا بهتره ده چې د کوټې دپاسه په يو ګوټ کښې ځانله ژوند کوې نه چې په کور کښې د ژبه ورې ښځې سره
اوسېږې. (۲۵) لکه يخې اوبۀ چې د ستړی زړۀ دپاره ښې وی نو دغه شان يو ښۀ زيرے د لرې مُلک نه دے. (۲۶) کۀ يو
صادق انسان د بدکاره په سازش کښې راشی نو هغه بيا د ګنده چينې او يا خراب کوهی په شان وی. (۲۷) دا ښۀ نۀ دے چې
زيات شهد وخوړلے شي، او يا د ځان دپاره د حد نه زيات عزت وغواړې. (۲۸) څوک چې خپل نفس نۀ شی قابو کولے
هغه د هغه ښار په شان بېوسه دے چې دېوالونه يې غورزېدلی وی.

۲۶ (۱) لکه څنګه چې په اوړی کښې واوره يا د لو په موسم کښې باران نامناسب وی، دغه شان د کم عقل انسان عزت
کول هم دومره نامناسبه وی. (۲) لکه څنګه چې چنچڼه اخوا ديخوا الوځی او يا چې طوطاګرکے چکرې وهی او په ځائ نۀ
کښېنی، دغه شان نامناسبه ښيرا کول د چا په سر نۀ کښېنی. (۳) لکه څنګه چې د آس دپاره چابک، د خر دپاره واګې وی
نو هم دغه شان د کم عقل د ملا دپاره چوکه وی. (۴) کم عقل ته د هغۀ د کم عقلتوب په مطابق جواب مۀ ورکوه، ګنې تۀ به
هم د هغۀ په شان شې. (۵) د کم عقل سوال ته کم عقل جواب ورکوه ځکه چې هغه خپل ځان هوښيار ونۀ ګڼی. (۶) د يو
کم عقل په لاس پېغام استول داسې دی لکه انسان چې په خپله ځان نه پښې پرې کړی او يا زهر وڅښی. (۷) د کم عقل په
خولې متل داسې وی لکه څنګه چې د يو ګوډ پښه بېکاره وی. (۸) کم عقل ته عزت ورکول داسې وی لکه څوک چې ليندې
پورې کاڼے وتړی او ګزار پرې نۀ شی کولے. (۹) لکه څنګه چې د ازغو بوټی د يو شرابی په لاس کښې وی دغه شان يو

متل د کم عقل په خولهٔ کښې وی. (۱۰) هغه څوک چې کم عقل او یا لوفر ته کار ورکړی هغه لکه د هغه غشی ویشتونکی په
شان وی چې هر څوک پرې ولی. (۱۱) لکه څنګه چې یو سپے خپلې اولټیانې دوباره څټی دغه شان کم عقل خپل کم
عقلتوب بار بار کوی. (۱۲) تاسو داسې سړے لیدلے دے چې هغهٔ ته خپل ځان هوښیار ښکاری؟ خو د دهٔ نه زیات اُمید د
یو کم عقل دپاره وی. (۱۳) ناراسته وائی چې، "په لار کښې زمرے دے، خطرناک زمرے په کوڅو کښې ګرځی." (۱۴) لکه
څنګه چې دروازه په خپلو قبضو تاویږی، دغه شان ناراسته په خپل کټ کښې اوړی راوړی. (۱۵) ناراسته خپل لاس تالی ته
وراوږدوی، خو هغه دومره ناراسته وی چې واپس یې خپلې خولې ته نهٔ راوړی. (۱۶) ناراسته خپل ځان د اووهٔ هوښیار سړو
نه هم زیات هوښیار ګڼی څوک چې په حِکمت سره جواب ورکوی. (۱۷) لکه څوک چې یو کوڅه ډب سپے د غوږونو نه
راونیسی د هغه چا په شان دے چې د بل چا په بحث کښې ځان شامل کړی. (۱۸-۱۹) لکه څنګه چې یو لیونے د اور او
وژونکی غشی وروَی، دا د هغه چا په شان دے چې څوک خپل ګاونډی له دوکه ورکړی او بیا ووائی چې، "ما خو صرف
ټوقې کولې." (۲۰) د یوکی نه بغېر اور مړ کیږی، او د غیبت نه بغېر جنګ ختمیږی. (۲۱) لکه څنګه چې سکارهٔ بلیږی او لکه
څنګه چې لرګی لمبې کوی، نو دغه شان د جنګ د تودولو دپاره جنګ مار سړے وی. (۲۲) د غیبت کوونکی خبرې لکه د
خوندور خوراک په شان وی، دا بلکل د سړی دننه بدن ته کوزیږی. (۲۳) نرمې خبرې شریر زړهٔ پټوی لکه څنګه چې په
خاورین لوښی باندې رنګ روغن وشی. (۲۴) کینه ناک انسان په خوږو خبرو کولو خپل نفرت پټوی، خو په زړهٔ کښې یې
کینه ساتلې وی. (۲۵) کهٔ څهٔ هم چې د هغهٔ خبرې خوږې وی خو په هغوئ یقین مهٔ کوه، ځکه چې د هغهٔ زړهٔ د رنګارنګ
حرام کاریو نه ډک وی. (۲۶) کهٔ د هغهٔ بدنیتی د هغهٔ په چل وَل کښې پټه وی، خو بیا هم د هغهٔ شرارت هر چا ته ښکاره
شی. (۲۷) کهٔ یو انسان بل چا ته کنده کنی نو هغه په خپله په کښې ورغورزیږی، او کهٔ یو انسان په بل چا کاڼے رغړوی هغه
کاڼے به په خپله په دهٔ باندې راورغړیږی. (۲۸) د بل چا په حقله دروغ وئیل د هغهٔ نه نفرت کول دی، او د خوشامندئ خبرې
تباهی راولی.

۲۷

(۱) د سبا په حقله لافې مهٔ کوئ، ځکه چې چا ته هم پته نشته چې سبا به څهٔ کیږی. (۲) دا به ښهٔ وی چې نور خلق
ستا صِفت وکړی، نه چې تهٔ په خپله د خپل ځان صِفت کوې، او دا به ښهٔ وی چې نابلده خلق ستا ښهٔ ووائی نه چې تهٔ په
خپله. (۳) کاڼے درُوند وی شګې درنې وی، خو د یو کم عقل تنګول د دې دواړو نه زیات درانهٔ وی. (۴) قهر خو ظالم دے
او غضب انسان چخنی کوی خو د حسد په وړاندې څوک ټینګېدے شی؟ (۵) څرګنده رټنه د پټې مینې نه ښهٔ ده. (۶) د
دوست رټنه د هغهٔ د مینې اظهار دے، خو د دشمن ښکلول سراسر دوکه ده. (۷) څوک چې موړ وی هغه شهد هم د پښو
لاندې کوی، خو د اوږی دپاره تریخ خوراک هم خوږ وی. (۸) لکه څنګه چې یوه مرغۍ د خپلې جالې نه ورکه شوې وی د
هغه چا په شان وی لکه څوک د خپل کور نه په صحرا شوی وی. (۹) لکه څنګه چې عطر او خوشبو د انسان زړهٔ
خوشحالوی، هم دغه شان ښې مشورې دوستان خوشحالوی. (۱۰) خپل دوستان او د خپل پلار دوستان مهٔ هېروه، د خپل
ورور کور ته مهٔ ځه کله چې په تا څهٔ مصیبت راشی. ستا نزدې ګاونډی د لرې ورور نه ښهٔ دے. (۱۱) زما زویه، هوښیار
اوسه او زما زړهٔ خوشحاله کړه، نو بیا به زهٔ هر هغه چا ته جواب ورکولے شم څوک چې ما ته سپک ګوری. (۱۲)
هوښیاران خطره د اول نه وینی او د هغې نه ځان بچ کوی، خو کم عقل پرې ورخلاص وی او بیا په تکلیف کښې راګېر شی.
(۱۳) هر څوک چې د پردی کس د قرض ذمه واری اخلی نو ضمانت ترې نه واخله، ضمانت ترې نه واخله کهٔ چرې دهٔ دا
کار د پردی کس دپاره کړے وی. (۱۴) کهٔ چرې څوک سحر د وخته په اوچت آواز سره په خپل ګاونډی سلام واچوی، دا
به هغه لکه د کنځلو په شان وګڼی. (۱۵) یوه جګړماره ښځه داسې وی لکه چې په باران کښې د کوټې چت راڅاڅی. (۱۶) د
هغې بندول داسې مشکل وی لکه د هوا بندول او یا تېل په موټی کښې نیول. (۱۷) لکه څنګه چې اوسپنه اوسپنه تېره کوی، نو

دغه شان يو انسان بل انسان تېرهٔ کوى. ۱۸ کهٔ څوک د اينځر د ونې خيال ساتى نو د هغې مېوه به هم وخورى، او هر هغه
څوک چې د خپل نېک خيال ساتى نو هغه به عزتمند شى. ۱۹ لکه څنګه چې په اوبو کښې مخ ښکارى، نو هم دغه شان د
يو انسان زړهٔ يو انسان څرګندوى. ۲۰ لکه څنګه چې په مرګ او تباهى دُنيا نهٔ مړېږى، هم دغه شان د انسان سترګې کله
هم نهٔ مړېږى. ۲۱ سپين او سرهٔ زر په اور آزمائيلے شى، او يو انسان د هغهٔ د صِفت کولو نه وروستو آزمائيلے شى. ۲۲
کهٔ تهٔ کم عقل په لنګرىٔ کښې د تخم په شان وټکوې، خو کم عقلتوب به د هغهٔ نه لاړ نهٔ شى. ۲۳ د خپلو رمو په حال ځان
پوهوه، او خپلو رمو ته زياته توجو ورکوه، ۲۴ ځکه چې مال دولت هم د تل دپاره نهٔ پاتې کېږى او نهٔ تاج او تخت د ټولو
نسلونو دپاره پاتې کېږى. ۲۵ کله چې ګياه ختمه شى او نوې ګياه راشنه شى او ګياه د غرونو نه راجمع کېږى، ۲۶ نو بيا
به ګډورى تا ته د کپړو دپاره ورىٔ درکړى، او چېلۍ به درته د پټو د اخستو قيمت درکړى. ۲۷ نو بيا به تا سره د چېلو
دومره زيات پىٔ وى چې په هغې به خپل خاندان او وينځې ساتلے شى.

۲۸

۱ بدکاران هيڅ بېهيڅه تښتى کهٔ څهٔ هم څوک ورپسې نهٔ وى، خو صادقان لکه د زمرو په شان ډاډه وى. ۲
هرکله چې يو مُلک باغى وى، نو د هغه مُلک ډېر حاکمان وى، خو پوهه او هوښيار انسان د مُلک نظام برقرار ساتى. ۳
کوم مشر چې په غريبانانو باندې ظلم کوى د هغه تېز باران په شان دے چې ولاړ ټول فصل تباه کوى. ۴ کوم خلق چې
شريعت ماتوى نو په دې کار سره د بدکارانو صِفت کوى، خو هغه څوک چې د شريعت تابعدارى کوى نو هغوئ د شريرانو
مخالفت کوى. ۵ بدکاره انسانان په اِنصاف نهٔ پوهېږى، خو څوک چې د مالِک خُدائ لټون کوى نو هغوئ پرې مکمل
پوهېږى. ۶ غريب صادق انسان د دوکه مار مالدار نه ښهٔ وى. ۷ څوک چې په شريعت عمل کوى نو هغه يو هوښيار
زوئ دے، خو څوک چې د بد اخلاقو دوستى کوى د خپل پلار د شرم باعث ګرځى. ۸ څوک چې خپل ځان په زيات
سود سره مالداره کړى خو آخر به د هغهٔ مال دولت د هغه چا شى څوک چې په غريبانانو مهربانه وى. ۹ خُدائ پاک د
هغه چا د دُعا نه نفرت کوى څوک چې د شريعت نه مخ اړوى. ۱۰ څوک چې يو نېک انسان بدکارىٔ ته رهنمائى کوى نو
په خپل لټ کښې به راګېر شى، خو ايمانداره انسان ته به ښهٔ ميراث مِلاو شى. ۱۱ يو مالداره خپل ځان هوښيار ګڼى، خو
يو غريب عقلمند د هغهٔ په اصلى کردار پوهېږى. ۱۲ کله چې صادقان کامياب شى، نو ټول قوم غټه خوشحالى کوى، خو
کله چې د بدکارانو حکومت راشى نو هر څوک خپل ځان پټوى. ۱۳ هر هغه څوک چې په خپله ګناه باندې پرده اچوى نو
دے به کامياب نهٔ شى، خو هر هغه څوک چې د ګناه اعتراف وکړى او هغه بس کړى نو په هغهٔ به رحم وشى. ۱۴ بختور
دے هغه څوک چې هر وخت د مالِک خُدائ نه يرېږى، خو څوک چې خپل زړهٔ سخت کړى نو په مصيبت کښې به راګېر
شى. ۱۵ لکه د غړمبېدونکى زمرى او يا د اوږى مېلو په شان هغه بدکاره انسان دے څوک چې په بېوسه خلقو باندې
حکومت کوى. ۱۶ ناپوهه بادشاه به په خپلو خلقو ظلم کوى، خو څوک چې د حرام مال دولت نه نفرت کوى نو هغه به د
ډېر وخت دپاره ژوندے وى. ۱۷ کهٔ يو انسان خپل لاسونه د بل چا په وينو سرهٔ کړى وى نو هغه به تر مرګه پورې مفرور
وى، نو هيڅ څوک دې د دهٔ مدد نهٔ کوى. ۱۸ د چا کردار چې بېداغه وى نو هغه به بچ شى، خو د چا لارې چې غلطې وى
نو ناګهانه به تباه شى. ۱۹ څوک چې د خپلې زمکې زميدارى کوى هغوئ سره به ډېر خوراک وى، د چا په سوچ کښې چې
هوائى خيالونه ګرځى، نو سخته غريبى به پرې راشى. ۲۰ يو ايماندار کس ته به ډېر زيات برکت ورکړے شى، خو کهٔ څوک
زر مالداره کېدل غواړى هغهٔ ته به سزا مِلاو شى. ۲۱ د چا طرفدارى کول ښهٔ کار نهٔ دے ځکه چې ځينې خلق به د يوې
نوړىٔ روټۍ دپاره غلط کار وکړى. ۲۲ کنجوس انسان د دې ليواله وى چې مالداره شى او د دې نه ناخبره وى چې غربت
د دهٔ انتظار کوى. ۲۳ څوک چې د اصلاح دپاره تنبيه کول کوى په آخر کښې به د هغه چا نه ورته زيات عزت مِلاو شى
څوک چې په ژبه خټِل کوى. ۲۴ څوک چې د خپل پلار او مور نه غلا کوى او دے وائى چې، "دا غلطى نهٔ ده،" نو دے د

یو قاتل نه کم نهٔ دے. ۲۵ لالچی انسان جنګ جګړې جوړوی، خو څوک چې په مالِک خُدائ باندې توکل کوی هغه به آباد
شی. ۲۶ څوک چې په خپل ځان یقین کوی نو هغه کم عقل دے، خو څوک چې په هوښیارتیا سره قدم اوچتوی نو دے به
بچ پاتې شی. ۲۷ څوک چې غریبانانو له ورکړه کوی نو د هیڅ شی محتاجه به نهٔ شی، خو څوک چې په دوئ باندې سترګې
پټوی نو دوئ به په لعنت کښې ګرفتار شی. ۲۸ هرکله چې حکومت د بدکارانو لاس ته ورشی، نو خلق خپل ځان پټوی، کله
چې بدکاران هلاک شی نو صادقان بیا آباد شی.

۲۹ ۱ څوک چې د ډیرې رټنې باوجود بیا هم په خپل ضد قائم وی، نو هغه به ناګهانه تباه شی او هیڅ علاج به یې نهٔ
وی. ۲ کله چې صادقان حکومت کوی، نو خلق خوشحالی کوی، خو هر کله چې بدکاره حکومت کوی، نو خلق فریاد
کوی. ۳ کوم انسان چې د حِکمت سره مینه کوی نو هغه خپل پلار خوشحالوی، خو د کنجرو دوست خپل مال حال
الوځوی. ۴ په اِنصاف کولو سره یو بادشاه خپل مُلک قائموی، خو هغه څوک چې رشوت اخلی نو هغه مُلک تباه کوی.
۵ څوک چې د خپل ګاونډی خوشامندی کوی، نو دے د هغهٔ د پښو دپاره دام خوروی. ۶ بدکاره انسان د خپلې ګناه په
دام کښې راګیرېږی، خو صادقان د خوشحالۍ سندرې وائی. ۷ صادقان د غریبانانو د حق خیال ساتی، خو بدکاران دغه
شان سوچ او فکر نهٔ کوی. ۸ مسخره کوونکی ښارونه راپاروی، خو هوښیار انسان غصه سړوی. ۹ کهٔ یو هوښیار د یو
بېوقوف خلاف د مقدمې دپاره عدالت ته روان شی نو بېوقوف به غصه شی او مسخرې به کوی نو بیا به څنګه صُلح
راشی؟ ۱۰ د وینو تږی انسانان د نېک انسان نه نفرت کوی او په دې کوشش کښې وی چې صادقان ووژنی. ۱۱ کم عقل
د خپلې غصې پوره اظهار کوی، خو هوښیار خپل ځان په قابو کښې ساتی. ۱۲ کهٔ یو حکمران دروغو ته توجو ورکوی، نو
د هغهٔ ټول آفسران به بدکاران شی. ۱۳ په دې کښې غریب او ظالم دواړه یو شان دی، ځکه مالِک خُدائ دواړو ته ژوندون
ورکړے دے. ۱۴ کهٔ چرې یو بادشاه د غریبانانو سره اِنصاف کوی، د هغهٔ بادشاهی به د تل دپاره قائمه وی. ۱۵ د تربیت
چوکه حِکمت پیدا کوی، خو چې کوم بچے چې آزاد آموخته شی نو هغه به د خپلې مور د شرمولو باعث شی. ۱۶ کله چې
د بدعمله حکومت راشی، نو ګناهونه عام شی، خو صادقان به د داسې خلقو خاتمه ووینی. ۱۷ د خپل زوئ ښهٔ تربیت
وکړه هغه به تا ته سکون او خوشحالی درکړی. ۱۸ چرته چې الهام نهٔ وی نو هغه خلق سرکشه شی، خو بختور دی هغه
څوک چې په شریعت عمل کوی. ۱۹ صرف په خبرو نوکر نهٔ سمیږی، اګر چې هغه پوهه وی خو بیا هم ستا خبرو ته پام نهٔ
کوی. ۲۰ څوک چې په جلدۍ کښې خبرې کوی نو هغه د کم عقل نه هم بدتر دے. ۲۱ کهٔ تهٔ د ورکوټوالی نه خپل نوکر
نیازبین آموخته کړې، نو په آخر کښې به هغه ستا پلار شی. ۲۲ غصه ناک انسان جنګونه جوړوی، او تُند خویه نه ډېر
ګناهونه کیږی. ۲۳ د انسان غرور په دهٔ باندې زوال راولی، خو د انسان عاجز خوی هغهٔ ته عزت ورکوی. ۲۴ د غلو
ملګرے په خپله د ځان دشمن وی، هغه دا چې د قسم خوړلو نه وروستو به هم په عدالت کښې دروغ وائی. ۲۵ څوک چې
د انسان نه یرېږی هغه به په دام کښې ګېر شی، خو چې څوک په مالِک خُدائ توکل کوی هغوئ به په امن و امان شی. ۲۶
ډېر د دې په کوشش کښې وی چې حکمران ورسره ښهٔ وی، خو دا د مالِک خُدائ د طرف نه ده چې انسان ته اِنصاف
ملاویږی. ۲۷ نېکان د بېایمانانو نه نفرت کوی، او بدکاران د نېکانو نه نفرت کوی.

د اجور نصیحتونه

۳۰ ۱ د یاقه د زوئ اجور پیغام چې د خُدائ کلام دے. دې سړی پیغام ورکړو ایتی‌ایل ته او ایتی‌ایل اوکال ته. ۲
بېشکه چې زهٔ په ټولو انسانانو کښې بېوقوفه یم، ما کښې د انسان په شان عقل نشته. ۳ ما عقل او حِکمت نهٔ دے زده

کړے، او نۀ ما ته د مقدس ذات په حقله پته شته. ۴ آسمان ته څوک تلے او بیا راغلے دے؟ هوا چا په موټی کښې بنده
کړې ده؟ او سمندر چا په خپل څادر کښې راګېر کړے دے؟ او د دُنیا حدونه چا مقرر کړی دی؟ د هغۀ نوم څۀ دے او د
هغۀ د زوئ نوم څۀ دے؟ کۀ تا ته پته وی نو ما ته یې راوښایه. ۵ د خُدائ پاک هره خبره قابل اعتماد ده، هغه د هغوئ
دپاره ډال دے څوک چې په هغۀ کښې پناه اخلی. ۶ د هغۀ د کلام سره اضافه مۀ کوه څکه چې هغه به دې ورټی او
دروغژن به دې ثابت کړی. ۷ اے مالِکه خُدایه، زۀ د خپل مرګ نه وړاندې ستا نه دوه خواستونه کوم زما خواستونه مۀ
رد کوه، ۸ ما د دروغو او د چل وَل نه وساته مۀ ما غریب کړه او مۀ مې مالداره کړه، خو ما ته صرف خپله د هرې
ورځې روټئ راکړه. ۹ هسې نه چې زۀ مالداره شم او تا ونۀ پېژنم او ووایم چې، "مالِک خُدائ څوک دے؟" او کۀ یا زۀ
غریب شم او غلا وکړم، او داسې د مالِک خُدائ د نوم بې‌عزتی وکړم. ۱۰ د یو نوکر غیبت د هغۀ نیک ته مۀ کوه هسې نه
چې د هغۀ لعنت هغه په تا ووائی او دا به ستا دپاره تکلیف جوړ کړی. ۱۱ داسې انسانان هم شته چې په خپلو پلارانو لعنت
وائی او په خپلو میندو بدرد وائی، ۱۲ خو هغوئ ته خپل ځان صفا ښکاری نو تر اوسه پورې د هغوئ هغه ګندګی لا صفا
شوې نۀ ده، ۱۳ خو د هغوئ سترګې هر وخت د کبر نه ډکې وی، او نورو ته په سپک نظر ګوری. ۱۴ د هغوئ غاښونه د
تُورو په شان دی او د هغوئ ژامنې د چړو په شان دی ترڅو چې غریبانان پرې د زمکې نه تیر کړی، او د انسانانو نه
ضرورتمند ختم کړی. ۱۵ جوره دوه لوڼه لری او هر وخت وائی چې، "راکوه، راکوه." په دُنیا کښې درې څیزونه دی چې
کله هم نۀ مړیږی، څلور څیزونه دی چې کله هم "بس" نۀ وائی، ۱۶ قبر، او د شنډې رحم، او اوچه زمکه، او تېز اور. ۱۷
هغه سترګې چې د خپل پلار پورې ټوقې کوی، او خپلې مور ته سپک ګوری، نو د صحرا په ټپوسانو به راویستلے شی، او
لاش به یې د صحرا د ګنجې خوراک شی. ۱۸ په دُنیا کښې درې څیزونه دی چې هغه زما دپاره د حېرانتیا دی، او څلور
څیزونه داسې دی چې په هغوئ زۀ پوهه نۀ شوم، ۱۹ په هوا کښې د باز الوتل، او په ګټ باندې د مار تلل، او په سمندر
کښې د کشتۍ اوړېدل، او د سړی مینه د ښځې سره پېدا کېدل. ۲۰ دا د زناکارې ښځې طریقه ده چې کله زنا وکړی او بیا
ولامبی او سراسر منکره شی او وائی چې، "ما خو څۀ غلطی نۀ ده کړې." ۲۱ زمکه د دربو څیزونو په وجه لړزیږی، او
څلور څیزونه برداشت کولے نۀ شی. ۲۲ هغه غلام چې بادشاه شی، هغه کم عقل چې په ګېډه موړ شی، ۲۳ ترخه ښځه
چې وادۀ شی، او کومه وینځه چې د خپلې بی‌بی بن جوړه شی. ۲۴ څلور څیزونه دی چې په زمکه واړۀ دی، خو دوئ ډېر
زیات هوښیار دی. ۲۵ مېږی خو کمزورے مخلوق دے، خو بیا هم په ګرمئ کښې خپل ځان له خوراک راټولوی، ۲۶
څنګلی سوه خو کمزورے مخلوق دے خو په ګټانو او ګړنګونو کښې ځانله کور جوړوی، ۲۷ د مُلخانو بادشاه نۀ وی، خو
د لښکر په شان روان وی. ۲۸ چرمښکی په لاس کښې هم رانیولے کېدے شی، خو دا د بادشاهانو په محلونو کښې ګرځی.
۲۹ داسې درې بلکې څلور څیزونه دی چې په ناز ناز قدم اخلی یعنې، ۳۰ زمرے، چې په ځناورو کښې د ټولو نه زیات
تکړه دے او د یو څیز نه هم نۀ یرېږی، ۳۱ هغه چرګ چې ځان ببر کړی، نر چېلے، او بادشاه چې خپل فوجیان ورسره
وی. ۳۲ کۀ تا کم عقلتوب وکړو او خپل ځان دې لوئ کړو، او یا دې خرابې منصوبې جوړې کړې نو په خپلې خولې دې
لاس کېږده. ۳۳ دغه شان کۀ شُملې وشاربې نو د شُملو نه کُچ جوړیږی، لکه څنګه چې پوزه زور کړی او وینه ترې نه
راوځی، غصه شاربل هم لانجه جوړوی.

د بادشاه دپاره نصیحت

۳۱ ۱ دا هغه پېغام دے چې لموابل بادشاه ته خپلې مور تعلیم ورکړے وو. ۲ اے زما زویه، اے زما د تن نه په
نذرانو او منښتو پېدا شوی زویه، ۳ خپل د ځوانئ طاقت دې په ښځو مۀ ختموه او خپل مال په هغوئ مۀ خرچ کوه، ښځو

بادشاهان تباه کړی دی. ۴ اے لموایله، د بادشاه دپاره دا ښهٔ کار نهٔ دے، چې شرابی وی، او حکمرانان دې شرابخوارهٔ نهٔ
وی. ۵ هسې نه چې دوئ شراب وڅښی شریعت ترې نه هېر شی او ټول مظلومان د خپل حق نه محرومه کړی. ۶
شراب هغوئ ته ورکړه څوک چې تباه کېږی، او مے د هغوئ دپاره وی څوک چې په غم آخته وی. ۷ دوئ پرېږده چې
ځان نشه کړی او چې خپله غریبی پرې هېره کړی چې خپل غم ورنه هېر شی. ۸ د هغوئ په ځائ خبرې کوه څوک چې د
خپل ځان دپاره خبره نهٔ شی کولے. او د هغه ټولو خلقو د حق دپاره څوک چې مسکینان وی. ۹ خبره کوه او په اِنصاف
سره عدالت کوه، د غریب او حاجتمند د حق حِفاظت وکړه.

یوه عزتمنده ښځه

۱۰ یوه پاکه او عزتمنده ښځه څوک پېدا کولے شی؟ هغه د لعلونو نه زیاته قیمتی وی. ۱۱ د خاوند په هغې باندې پوره
باور وی، او هغه به دے د څهٔ محتاجه نهٔ کړی. ۱۲ په خپل ټول عمر کښې به دا هغهٔ ته فائده ورکوی او نقصان به نهٔ
ورکوی. ۱۳ هغه سنډ او وړی پېدا کوی او د هغې نه په خپلو لاسونو په خوشحالئ سره کپړې جوړوی. ۱۴ هغه د
سوداګرو د سمندری جهاز په شان وی، څوک چې خپل خوراک د لرې نه راوړی. ۱۵ هغه سحر وختی راپاڅی لا چې تیارهٔ
وی او د خپل خاندان دپاره خوراک تیاروی او خپلو وینځو ته کار ورښائی. ۱۶ د زیات سوچ کولو نه وروستو هغه چرته
زمکه خوښوی او په بیعه یې اخلی او د خپلې ګټې او محنت په پېسو پکښې د انګور باغ لګوی. ۱۷ هغه خپل کار په ډېر
محنت او د زړهٔ نه کوی، او د هغې مټې د خپل کار پوره کولو دپاره مضبوطې وی. ۱۸ هغه په دې پوهېږی چې روزګار یې
ګټه کوی، نو په شپه کښې تر ناوخته کار کوی. ۱۹ هغه په خپلو لاسونو سره څرخه کوی او دوک په خپلو ګوتو سره نیسی.
۲۰ هغه خپل لاسونه د غریبانانو مدد دپاره غزوی او حاجتمندو ته خپل لاسونه ورسوی. ۲۱ کله چې واوره ورېږی نو د
هغې سره د خپل خاندان څهٔ فکر نهٔ وی، ځکه چې هغې دوئ ته ګرمې جامې تیارې کړی وی. ۲۲ هغه د خپل کټ دپاره
څادر او د خپل ځان دپاره نازکې او رنګارنګ کپړې تیاروی. ۲۳ د هغې خاوند ته په جرګه کښې عزت ملاوېږی، کله چې
هم دے د ښار د مشرانو سره ناست وی. ۲۴ هغه د کتان جامې جوړوی او خرڅوی، او تاجرانو ته یې د پټئ په شکل کښې
هم ورکوی. ۲۵ هغه د طاقت او وقار په لباس ملبوسه ده او د راتلونکو ورځو په حقله هغه خاندی او بې‌فکره وی. ۲۶ هغه
په حِکمت سره خبرې کوی، او هغه په مهربانئ سره ښودنه کوی. ۲۷ هغه د خپل کور په حالاتو او سامان باندې خیال
ساتی او د ناراستئ روټئ نهٔ خوری. ۲۸ د هغې بچی چې راپاڅی نو دې ته برکت ورکوی او خاوند یې هم صِفت کوی، ۲۹
”ډېرې ښځې دی چې د عزت او درانهٔ کارونه کوی، خو تهٔ د دې ټولو نه ښهٔ یې.“ ۳۰ نازونه اداګانې دوکه ده او حُسن فانی
دے، خو کومه ښځه چې د مالِک خُدائ نه یرېږی نو هغه د صِفت قابله ده. ۳۱ کوم کارونه چې هغې کړی دی هغې ته یې
اجر ورکړئ، او د خلقو په مینځ کښې د هغې د محنت ستائینه وکړئ.